Rajz: Görög Júlia

tesének feloszlásáról szóló hír alaptalannak bizonyul.

De hát azért vagyunk itt, hogy segítsünk. Íme néhány jó tanács arra vonatkozóan, hogy miként változtassuk Vidám Parkká a már említett gyötrelmes vermet:

1. Türelemmel.

Igen kényelmes módszer, mert lényegében semmi egyebet nem kell tennünk, mint hogy ördögi ravaszsággal várakozzunk. Ez a taktika 50—60 év múlva egészen biztosan meghozza a gyümölcsét. Tudniillik addigra teljesen érett, hetvennyolcvan éves ember válik e pillanatban még a hasadó hajnalhoz hasonlatos szerelmünkből, és ez bizonyos mértékig mégis csak csökkenti a varázsát.

2. A tudomány segítségével.

Ehhez már fel kell ütni néhány könyvet, de ennyi fáradság igazán nem sok ahhoz az eredményhez képest, hogy ismét visszatérhetünk az egészséges emberek közé. A könyvekből ugyanis kiderül, hogy a természetnek az a csodája, akiért éppen lángolunk, voltaképpen nem egyéb, mint körülbelül harminc liter víz, tíz kilogramm szén, két kilogramm nitrogén, hetven dekagramm hidrogén, három kilogramm oxigén és mintegy tizennégy kilogramm kálcium — kétségkívül sajátos biológiai formába rendezett — halmaza. Hát lehet szeretni egy halom kémiai vegyületet? Na nem, ez mindenképpen kijózanítólag kell, hogy hasson.

3. Ráolvasással.

Ehhez a bűbájossághoz fapofa és egy levélpapír szükséges, amely a varázsigéket tartalmazza. Ezeket a varázsigéket kell a lehető legközömbösebb hangon felolvasnunk, az Ő — senkiéhez sem hasonlítható — füle hallatára. A szöveg nagyjából a következő: ,

„Idehallgass Cipőfej!

Hát végleg elfelejtetted már a te szegény kaliforniai nagybácsidat? Meg sem érdemled a jó hírt, amit most közlök veled: elfogadták a forgatókönyvedet, úgyhogy hamarosan utazok Magyarországra, mert ott fogom rendezni a filmet. Addig is válassz ki a barátaid, ismerőseid közül néhányat a különböző szerepekre. Ezt az ügyet teljesen rád bízom. És közben írjál, írjál, te égetnivaló zseni! Ölel nagybátyád, a jó öreg Charlie!"

Meglátod — ha csak nem süket az Illető — ezentúl egyre gyakrabban veti majd reád sugarát kökény szemeinek.

4. Önfeláldozással.

Ebben a módszerben egészen nagy alakítások lehetősége rejlik. Egy példa: amikor a tanerő felszólítja a Drágát, és másodpercek alatt kiderül, hogy a Drága egyetlen mássalhangzót sem tud az anyagból, elérkezett a te pillanatod. Hörögve a padra zuhansz, és halk sikolyok között kéred az eget, hogy könyörüljön rajtad, és enyhítse kínzó fájdalmaidat. Mindenki előtt világos lesz, hogy kapilláris meniszkuszod van, az órát nem lehet folytatni. Az elősiető orvostól még egy injekciót is eltűrsz, ami mármár Mucius Scaevolához tesz hasonlatossá, aki bátorságának bizonyítására a tűzbe tartotta a kezét.

Néhány hasonló produkció után a Drága észre fogja venni, hogy összefüggés van a te titokzatos betegségeid és az ő állandó megmenekülése között. És a hála már jelentős lépés a rokonszenv felé vezető úton . . .

5. Összehasonlító módszerrel.

Ennek az egyszerű eljárásnak a során könnyen beláthatod, hogy a te Egyetlened valószínűleg nem olyan szép, mint a Hófehérke vagy az Árgyélus királyfi, nem olyan bátor, mint a Gojko Mitic, nem olyan erős mint Terence Hill vagy Bud Spencer, nem olyan okos mint Szókratész . . .

Az összehasonlító módszer előnye, hogy szinte a végtelenségig folytatható. Addig mindenképpen, amíg rájössz, hogy a te Egyetlened tulajdonképpen egészen hétköznapi jelenség, akire nem is érdemes szót vesztegetni. Ettől kezdve rohamosan gyógyulni fogsz.

6. Dacos ellentámadással.

Ez a legkellemesebb módszer. Az ember nem csücsül egyedül és tétlenül a sötét verem mélyén, hanem mással kezd „alakítani". Lehetőleg olyannal, akit szoros baráti szálak fűznek a Páratlanhoz. Ez ugyanis a legbiztosabb módja annak, hogy Ő is tudomást szerezzen róla, hogy téged már annyira sem érdekel, mint egy cika fokhagyma.

Ezek után két eset lehetséges, és ami a lényeg, neked mindkettő jól jön. Mert vagy nem tudja elviselni a Páratlan, hogy egyik „alattvalója" hűtlen lett hozzá, és akkor a jövőben görcsösen fog ragaszkodni hozzád, amibe te — némi vonakodás után — sátáni vigyorral beletörődsz. Vagy pedig kiderül, hogy a Páratlan közeli ismerőse még Páratlanabb, egyenesen Hibátlan. Mert neki mégis csak volt annyi esze, hogy téged válasszon, ami mindenképpen igényes lélekre és kifinomult ízlésre vall.

Cser Gábor

Öltöztetik a legényt. Mócsány Márti, Beszkid Vali és Vincze Zoli népviseletben

A RIMÓC LÁNYOK

Azt kérdeztem a rimóci fiúktól, hogy milyenek a rimóci lányok.

— Nekem tetszenek. Érdemes velük jóban lenni, mert szorgalmasabbak, jobban tanulnak mint mi, és segíteni is tudnak — válaszolta Rigó Zsolt.

Osztálytársa, Perze Zsolt nevetve tette hozzá:

— Két egyforma nincs közöttük.

— Néha fülig szerelmesek, s ilyenkor pattognak, vagy nagyon kedvesek. Még azokkal is játszanak, akiket előbb talán észre sem vettek. — válaszolta Kiss Tamás.

— Akad, akit szívesen kimuzsikáltatnék, hogy leszálljon a magas lóról, de aztán gyorsan küldenék neki barkát, hogy kiengeszteljem, mert nem lehet rájuk sokáig haragudni — mondta Balázs Pista.

Vincze Zoli szerint aranyat ér a kezük.

— Az osztálytársam, Mócsány Márti olyan jó kézilabdás, hogy jutalmul elküldték Zánkára. Már a párna hímzéséhez is ért.

KIT ILLET A ROZMARING?

A kétezer-száz lelket számláló falu ma is az egyik legpalócabb település Nógrádban. Ragaszkodik hagyományaihoz, ápolja népművészetét. De amióta lakóinak többsége elkezdett ingázni, Szécsényben, Salgótarjánban, Budapesten vállalt munkát, Rimóc is ablakot nyitott a modern világra. Egész házsorok cserélődtek ki, magasabbak, tágasabbak, nagyablakosak lettek a házak.

Valamikor nagy szégyennek számított, ha egy legény kimuzsikáltatott, zene közben ajtót mutatott egy lánynak. A mai fiatalok csak nevetnének ha a diszkóban valakinek eszébe jutna ilyesmi. Mint ahogy az sem jelent már végleges leköttöttséget, ha egy lány hímzett zsebkendőben rozmaringágat küld valamelyik fiúnak.

A lányok közül még sokan huncutkákat bodorítanak homlokuk fölé, de a családok többségében már nem kötelező, hogy hajadonfővel járjanak, akár divatos sapkát is viselhetnek, ha kedvük tartja.

Szokás volt, hogy kicsi korukban, már második születésnapjukon több alsószoknyába bújtatták őket, hogy megszokják a sok szoknyát, hiszen nem számított ritkaságnak, ha ünnepnapokon csak alsószoknyából tizenhetet, tizennyolcat vett magára valaki. Minden lánynak volt tulipántos ládája, amelyben a kelengyéjét gyűjtötték. Az

dám
kor",
tkép
likos
okról

A hímzés tudománya szinte velük születik.
De a gépelést tanulni kell.
Köpenypróba

egyik lány, amikor 1963-ban férjhez ment, tizennyolc pendelyt, harminc ingvállat, huszonkét alsószoknyát, negyven felsőszoknyát, négy alsókendőt, tizenöt alsólajbit, tíz kötöttlajbit, tíz szvettert, tíz szakácskát, öt kecelét egy melles köténytyt, húsz szalagot, zsebkendőt, két kabátot, két bekecset, tizenhét füzér gyöngyöt, tizenkét főkötőt, tizenkét homlokkendőt, ötvenöt fejkendőt, tizennégy vállkendőt, két pár pántos cipőt és két pár csizmát vitt magával, amelynek akkor harmincötezer-háromszázhatvan forint volt az értéke.

— Neked is van tulipántos ládád? — kérdeztem a hatodikos Mócsány Mártitól, amikor elmentem hozzájuk.

— Én szekrényben tartom a ruháimat. Annyi van, hogy minden alkalommal fel tudok venni egyet-egyet. Lassan a rimóci ruhámat is kinövöm. Pedig annak az elkészítése nem kis költség.

— Hány darabos?

— Most három alsó és egy felső szoknyát, blúzt helyettesítő ingvállat, és egy lajbit adott rám anyu. Ha a népviselethez szép színű anyagot akarunk venni, Csehszlovákiába kell utazni. S aztán még ott van a temérdek hímzés.

Beszkid Valika kopogtatott be Mártiékhoz, hogy megkérdezze osztálytársától, milyen színeket használna terítője kivarrásához. Aztán jött Vincze Zoli is, bő gatyában, pikkelyes lajbiban, előtte szakácskával, kék színű köténnyével, fején pörge, bokrétás kalappal, hogy bemutassa, a fiúk is díszbe tudják vágni magukat, ha úgy adódik.

— Azt hallottam, hogy rozmaringot csak az a fiú tűzhet a kalapja mellé, aki lányhoz jár — jegyeztem meg.

Huncutul villant a szeme.

— Ott vagyok. Vagy nem? A bokrétát a nővérem, Mónika kötötte.

— Ti tudnátok neki rozmaringot adni? — kívánciskodtam tovább.

— Nincs is talán olyan lányos ház, ahol ne zöldellne ilyenkor is rozmaring — válaszolta Márti.

— A mi utcánknak van még egy különlegessége. Itt tavasszal minden ház előtt hársfa illatozik — mondta Zoli.

A kézügyesség örökség. A házimunkában való részvétel íratlan törvény. A harminc hatodikos és nyolcadikos lány közül, akikkel beszélgettem, csupán egy mondta, hogy otthon nincs feladata.

— A szobám kitakarításán kívül az én dolgom az egész lakás porszívózása és a bevásárlás — mesélte Lőrik Zsuzsa.

— Édesanyám bedolgozó, segítek neki csatokat fűzni, mosogatok, vasalok — mondta Rácz Melinda.

— Etetem az állatokat, és takarítok — újságolta Úr Ilonka.

KÓSTOLD MEG A LECSÓS GALUSKÁT!

A nyolcadikos Kormány Zsuzsa és hatodikos húga édesanyjuk legfőbb támaszai, mert édesapjuk három évvel ezelőtt meghalt. A mama korán indul munkába, a jószág etetése, a takarítás, sokszor a főzés gondja is a lányoké. Zsuzsa süt, főz. Kedvence a lecsós galuska. Ha osztálytársai megtudják, hogy ezt készít, elmennek hozzá, kóstolóra.

— Mi akarsz lenni?

— Betűszedő Salgótarjánban. Ha nem sikerül, ruhakészítőnek megyek. Már tudok gépen varrni. A legtöbb köténnyemet, szoknyámat magam szabtam, varrtam.

Rimócon tavasszal megszaporodnak a mókás, játékos napok. A lányok festeni kezdik a húsvéti tojásokat, s közben figyelik, hogy rügybe pattantak-e már a barkák, mert aki kap egy ágat, az azt jelenti, hogy számon tartják. Gondolnak rá a fiúk. A locsolkodás nagy esemény. S jaj annak a legénynek, aki megfeledkezik magáról, túlöntözi őket, mert itt a lányok is locsolkodnak s a kútnál vödörrel öntik nyakon az illetőt.

Azután elkezdődik a május-várás. Kinek a háza elé kerül májusfa? Egyik rimóci lány sem marad hoppon, hiszen minden családban van öccs, báty, édesapa, és a legtöbb portán nyárfa is akad, amit végső soron egy lány is kitűzhet titokban a kapu fölé.

Faragó György

Fotó: Szalay Béla

KEDVES ISMERŐS

JUBILEUM UTÁN

Omega. Nem is tudom, minek nevezzem ezt a zenekart. Már nem együttes, az biztos. Sokkal több. Egyfajta részvénytársaság, „magyarul" rock-rt. Hazai előadók, zenekarok lemezeit rögzítik saját stúdiójukban, hangfalakat, erősítőket, világító berendezéseket s egyéb technikai felszereléseket kölcsönöznek más együtteseknek, nagy rendezvényeknek, segítik a szárnyaikat bontogató tehetségeket.

No, és persze zenélnek. Mert ez az a dolog, amiért, úgy tűnik, sohasem tud elszakadni egymástól az öt fiú. Fiút írok, pedig nem titok, hogy az Omega tagjai közel járnak a negyedik X-hez, sőt ketten el is hagyták már. Mégsem veszít vonzerejéből az együttes, sőt... Körülöttük pedig zenekarok oszlanak fel, lassan végleg elposványosodik a rock valaha oly annyira háborgó tengere. Egy Omega koncert, egy Omega lemez azonban még mindig szenzáció, sőt, sokáig az is lesz. Hogy miért? Valaha könnyed, játékos dolognak indult a rock, idővel azonban kiderült, hogy csak nagyon komolyan lehet csinálni. Nos, az Omega komolyan veszi a dolgát. Titka, a mindig megújulni akarásában, igényes szövegeiben, aprólékosan kidolgozott muzsikájában rejlik. Tizenegy itthon kiadott lemezük (ebbe nem számoltuk bele dupla koncertlemezeiket, a Kisstadionban az LGT-vel és a Beatricével készült közös korongjukat, valamint az együttes aranyalbumát sem) mindegyike valami újdonságot tartalmaz, más mint az előző. Éles fordulatoktól, meglepő stílusváltásoktól sem idegenkednek Benkő Lászlóék s bár a kritika néhány albumukat fejcsóválással fogadta, a siker mindig a zenekart igazolta. Az Omega nemcsak a zenei motívumok, a szövegek terén kedveli az újításokat, hanem a színpadi látványban is. Tavalyelőtti, az együttes megalakulásának huszadik évfordulóját ünnepelő koncertjük már tulajdonképpen nem is koncert volt, hanem valamiféle színházi előadás. A számokhoz kapcsolódó jelenetek sorát, a táncosok mozgását maga Jancsó Miklós tervezte s rendezte meg.

Hogy meddig létezik még az Omega, azt nem lehet tudni. Egy azonban biztos, egy részvénytársaságot sokkal nehezebb feloszlatni mint egy együttest...

S. F.

FOTÓ: POTZMANN JÁNOS

AZ OMEGA
EGYÜTTES
PAJTÁS

AZ ELŐJÁTÉK SZEREPLŐI ÉS COLAS MEGSZEMÉLYESÍTŐJE, PERLAKY ISTVÁN, MÉG CIVILBEN

COLAS KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL A KÉT FIATAL, GÁBRIEL ÉS GÁBRIELLA EGYMÁSRA, ÉS EZZEL A BOLDOGSÁGRA LEL

AZ ELŐJÁTÉKBAN MÉG „MAGA AZ IFJÚ MOZART" IS FELLÉP

Ha azt a szót hallja: opera, az ember hajlamos úgy vélni, akkor viselkedik „illendően", ha igyekszik komoly, ünnepélyes arckifejezést ölteni. Ez megint olyan izé, olyan felnőtt dolog: egy csomó férfi és nő énekel és ágál a színpadon, többnyire egy szavukat sem érteni, ezért azt sem tudni, mit miért tesznek. Mindeközben előttük, egy árokban a zenekar dolgozik keményen, és halál unalmas az egész. Viszont az olyan elegáns, beszélgetés közben amúgy művelten megjegyezni: „tudod, tegnap este, az operában..." No nem hivalkodóan, csak úgy mellékesen, mintha nem is az lenne éppen a cél, hogy csodálkozzék és pukkadjon a sok kulturálatlanja, amiért mi – lám! – operába járunk. Nem ügy.

Egyáltalán lehet-e és kell-e operába menni, ha nem sokkal múlt tizéves az ember gyereke? A kérdés első fele a keményebb dió. Mert ugyan miért ne lehetne? Csak éppen az szükségeltetik ehhez, hogy például legyen hová menni. A fővároson kívül még Debrecenben, Szegeden és Pécsett van állandó operatársulat. Meg még egy: a Népszínház utazó társulata. Azután az is jó, ha az elérhető közelségben lévő színház repertoárjában szerepel gyermekopera. Amire nem kell olyan hosszú ideig és annyira koncentráltan figyelni, mint a felnőttek számára írt darabokra. Azoknak az előadása ráadásul este kezdődik, és ezért az éjszakába is alaposan belenyúlik, mire véget ér. És hogy kell-e? Abban megállapodhatunk, hogy semmi esetre sem kötelező. De jó példaként kínálkozik éppen az a mű, amiről írásunk is szól, a Gábriel és Gábriella, avagy eredeti címén a Bastein és Bastienne. Wolfgang Amadeus Mozart tizenkét éves volt, amikor megírta. Hogy te is annyi vagy, viszont Mozarttal ellentétben nem vagy csodagyerek? Annyival könnyebb is a dolgod: csupán végig kell hallgatnod nyitott füllel és nyitott szívvel a Budapesti Gyermekszínház előadását.

Előbb a könyvtár

Vegyük például Lacit, aki hatodikos egy budapesti iskolában, és így nem gond, hogy eljusson erre az előadásra. Be is iratják vele és osztálytársaival egy szép napon az üzenőfüzetbe, hogy ekkor és ekkor délután három órakor színházlátogatás lesz, a Gábriel és Gábriellát fogjuk megtekinteni, a jegy ára tizenöt forint, hazaérkezés előre láthatólag ötkor.

Telnek a napok, de a közelgő operahallgatás addig sem merül feledésbe. Mert például az egyik órán Zsuzsa néni, az osztályfőnök, betereli az osztályt az iskola könyvtárába, ahol megnézik, fellelhető-e valami Mozartról. Kicsit régi a könyvtár állománya, ezért csak egy 1953-as kiadású, vékony füzetet találnak. Berljand Mozartról írott életrajzát, de azért ebből is kibogarásznak némi hasznos tudnivalót a zeneszerzőről. Először is azt, hogy 1756-ban született, és nem ő volt az első zenész a családban, hiszen apja, Leopold, az ausztriai Salzburgban uralkodó hercegérsek „udvari fő-hangversenymestere, hegedűse és zeneszerzője", ugyanakkor a helybéli székesegyház orgonistája is. Még néhány dolog, amit Laci érdekesnek talált, és ezért meg is jegyzett: Wolfgang Amadeus négyéves korában kezdett zenét tanulni apjától, és szinte ezzel egy időben már a komponálással is megpróbálkozott. Hatéves korában már több hangszeren játszott. Ettől kezdve évekig járja apjával a világot. Bécs, Párizs, London ünnepli és csodálja.

Azután Pikula

Laciék megtalálták a kötetben a Bastien és Bastienne-t (azaz a Gábriel és Gábriellát) is. Sok ugyan nem derül ki róla, de azt azért kiszámolják, hogy 1769-ben írta, mégpedig – állítja a könyv – egy bécsi orvos megrendelésére. Ahogy tovább lapozgatnak, most már csak kíváncsiságból is, rálelnek arra az oldalra, amelyen kiderül, hogy Mozart összesen több, mint kilencszáz zenei művet szerzett rövid, csupán harmincöt évig tartó életében, és ebből huszonnégy az opera.

A könyvtári böngészéssel sem ért véget azonban Gábriel és Gábriella „előtörténete". A következő napon azt látják Laciék, hogy Pikula, az énektanár egy halom lemezzel érkezik az órára. Fölteszi az egyiket a korongra, és az osztály ráismer a méltósággal áradó dallamra: számtalanszor hallották már a rádióban.

– Ez is Mozart – mondja

LACI, GÁBRIEL ÉS GÁBRIELLA

Pikula. – Az utolsó operájából, a Varázsfuvolából Sarastro áriája.

Azonnal tisztázzák azt is, hogy ez a mély férfihang a basszus, a Gábriel és Gábriella egyik szereplője, Colas is ezen a hangszínen szólal meg. Gábriel hangja éppen az ellenkező véglet: tenor. Gábriellá pedig a legmagasabb női hang: szoprán. Megállapodnak abban, hogy az előadáson megfigyelik, és megpróbálják utána közösen kisütni, mi lehet az oka annak, hogy melyik szerepre milyen hangú énekest választott a szerző.

– Most pedig elmesélem nektek, miről szól a Gábriel és Gábriella – mondja a tanár úr. Ezen megütközik az osztály, hiszen a könyveket sem szokás előre elmesélni: minek olvasná el az ember, ha már a kezdetén tudja a végét?

– Nem lesz hosszú – igéri Pikula, aki félreérti a megrökönyödést. – Tehát: Gábriella szereti Gábrielt, de úgy látja, hogy az másnak is csapja a szelet, ezért arra gondol, Gábriel nem is szeretheti őt igazán. Az öreg Colas azt tanácsolja neki, ne árulja el annyira nyíltan az érzelmeit, és akkor Gábriel majd észbe kap. Ezután megjelenik Gábriel, és minden Colas tanácsa szerint történik. Segítségével a két szerelmes végleg egymásra talál.

– Ez nem valami izgalmas – jegyzi meg valaki csalódottan. Talán éppen Laci.

– Az operák cselekménye elmondva általában nem érdekfeszítő – helyesel Pikula. – Az az érdekes, ahogy a zene segítségével egy ilyen történet mégis lebilincselővé, érzelemgazdaggá, sokrétűvé nemesedik. Ezért is kell az operát úgy nézni, hogy előre megismerkedsz vele, hogy ott a zenére tudj figyelni, átadhasd magad a muzsika élvezetének, és ne az kösse le a figyelmedet, hogy a nehezen érthető szövegből megpróbálod kihámozni, mi is folyik tulajdonképpen a színpadon.

És végül...

Könnyen elképzelhető, hogy Laciék első „élő" találkozása az operával sikeres volt. Élvezték a Gyermekszínház színészei Maday Emőke, Karsai István, Puskás Tivadar, Cs. Szabó István által előadott előjátékot, ahol újra láthatták és hallhatták mindazt, amit nemrég Mozart életéről és az opera műfajáról megtudtak. Azután jólesően nyugtázhatták, hogy a két szerelmes valóban egymásra talált a végén, és abban is igazat adtak Pikulának, hogy a muzsika valóban élettel töltötte meg az egyszerű kis mesét.

A történetnek azonban van egy jelentéktelen szépséghibája. Én nem Laciékkal láttam az előadást. Ez azért sem meglepő, mert Laci osztályostul, Zsuzsa nénistül, Pikulástul a képzeletem szülötte. Gondolom, ezt már te is kitaláltad, hiszen egy ilyen álombéli mintaosztály valószínűleg nem is létezhet. Amikor én jártam a Gyermekszínházban, a kétségbeesett Zsuzsa nénik főként azzal voltak elfoglalva, hogy kordában tartsák a zabolátlanul fecsegő és viháncoló Lacikat. Az előadás alatt mindvégig halkan zsongott a nézőtér. Ez látszólag senkit nem nagyon feszélyezett. Amikor mindennek vége lett, felcsattanó taps köszöntötte az énekeseket, Karádi Juditot, Kokas Lászlót, Perlaky Istvánt és a Nagy Árpád vezette zenekart.

Nádasi Tibor

Fotó: Szalay Béla

Megyei körkép

Rendszeresen érkeznek lapunkhoz tudósítások a megyei lapok munkatársaitól. Ebben az összeállításban Fejér- és Pest-megyei eseményekről adunk hírt.

A mi sulink Fehérváron

— No és szeretett iskolába járni?

Az ifjú riporter nem kímélte interjúalanyát, a városi tanács elnökhelyettesét. Persze, a többi vendég is kapott bőven kíváncsi kérdéseket. De mindez már a döntőben történt.

Összekovácsolni az egy iskolába járókat, megismertetni Fejér megye és székhelye múltját, nevezetességeit, társadalmi, kulturális és sportéletét, ismert személyiségeit, lehetőséget teremteni a kellemes hétvégi szórakozásra — ezzel a céllal hirdette meg a fehérvári Velinszky László Ifjúsági és Úttörőház a városi úttörőelnökséggel karöltve a múlt év októberében A mi sulink Fehérváron vetélkedősorozatot. Tizenegy általános iskola nevezett be és vívott heteken át nagy küzdelmet.

A döntőben, amely az ARÉV sportcsarnokában volt, a több száz fős szurkolótábor: iskolatársak, szülők, ifivezetők harsány biztatása közepette a Velinszky, a Vörösmarty, a Münnich és a Hétvezér téri általános iskola húsz-húsz fős csapata igyekezett megoldani a különféle ügyességi feladatokat, megfejteni a vendégek: Szűcs Sándor, a fehérvári városi tanács elnökhelyettese, Sobor Antal író, Botos József koreográfus és Pozsonyi András öttusa-edző furfangos talányait. A pihenés perceiben Dinnyés József „daltulajdonos" énekelte szerzeményeit.

A rendezők ötletességéből és szervezőkészségéből, a versenyzők város- és megyeismeretből jelesre vizsgáztak. A vetélkedősorozat győztese végül, igen szoros küzdelemben, a Münnich Ferenc iskola csapata lett.

Csathó Barna

Medve az iskolában

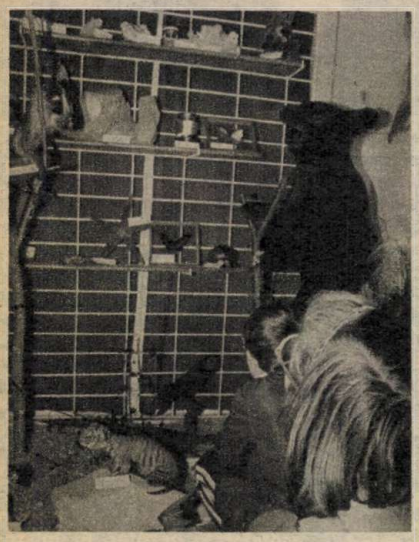

Amint fényképünk is bizonyítja, valóban egy kitömött barnamedve „lakik" az érdi 4. számú általános iskola diorámájában. Hogy mi az a dioráma? Képzelj el bolti kirakatot, amelynek a belső szélessége legalább másfél-két méter. A homlokrészt természetesen üvegfal borítja, ezen keresztül lehet látni a bent elhelyezett kitömött állatokat, amelyeknek környezete a természetes élőhelyet utánozza. Azt tudakoljuk Erdős József nyugdíjas pedagógustól, aki Mohácsról jött az érdi iskolához, hogyan kerültek ide ezek az állatok.

— Beszélgettünk az iskola igazgatójával, Novoth Kálmánnal és ekkor említettem neki hogy van néhány ilyen példányom. Ő felajánlotta, hogy helyet biztosít az iskolai bemutatásukhoz, és segítségemre volt, hogy a diorámát elkészíthessem.

— Egyedül készítette el ezt a tárlót?

— Szívesen segédkeztek a gyerekek és Klem István is, aki afféle igazi ezermester, az iskola mindenese.

— Milyen állatfajok képviselői költöztek be az üvegfal mögé?

— Eléggé vegyes társaságba került a barnamedve. Cerkóf, szürkegém, bakcsó, vadkacsapár, fácánkakas, erdei szalonka, trópusi lepkék, koralltelepek a társbérlői. De napról napra nő az állatsereglet létszáma: hozzájárulnak az iskola tanulói és a szüleik is. Sok otthonban hányódik valamilyen kitömött állat. Ott csak porfogó, fölösleges lom, nálunk hasznos szemléltetőeszköz: segítségével gazdagodnak, pontosabbá válnak a nálunk tanuló gyerekek ismeretei az élők sokszínű világáról.

Leveleznénk! Válaszolj!

HETEDIKESEK LEVELÉT VÁRJUK: DÁVID ERZSÉBET, Hajdúbagos, Bocskai út 103. — 4273; SZABÓNYA ERIKA, 25222 Telecska, Dózsa Gy. u. 31. — Jugoszlávia; FÜLÖP ISTVÁN, Tompa, Körösoldal 20. — 6422; OLT BOGLÁRKA, 129010 Moszkva, Kalancsovszkaja u. 33-12. Szovjetunió (bélyeget gyűjt); SÜTŐ MÁRIA, 295510 Beregszász, Gyár út 44/8. Szovjetunió; KISS KATALIN, 295510 Beregszász, Majakovszkij út 119. Szovjetunió; BODNÁR EDIT, Pálháza, Vásártér út 30. — 3994; SALAP JÁNOS, Hejőpapi, Rákóczi u. 75. — 3594 (autós képeket, együttesek fotóit gyűjti); SZVITEK ANDREA, Úri, Szondi út 19. — 2244; SZABÓ ANDREA, Berettyóújfalu, Kossuth u. 70. — 4100; FURMAN ÁGNES, Tiszavasvári, Kossuth út 82/a. — 4440 (kártyanaptárt, képeslapot, matricát gyűjt); SZÁSZ EDIT, Praid 4174, jud. Harghita, no. 130. Románia; DOBAY JÓZSEF, Kárpát-Ukrajna, 294000 Ungvár, Engels út 27/19 Szovjetunió; PAP MÓNIKA, Budapest, Hámán K. út 52. — 1096 (matricát, együttesek, sportolók fotóit gyűjti); SZABÓ VERA, Karád, Traktoros út 1. — 8676 (szalvétát gyűjt); FEKETE ZSUZSANNA, Karád, Traktoros út 4. — 8676 (matricát, kártyanaptárt gyűjt); MOLNÁR ELEONÓRA, Cserépváralja, Rákóczi út 7. — 3417; ENCZI JÁNOS, Ócsa, Bajcsy-Zs. u. 58. — 2364; KISS ANDREA, Hollóháza, Dózsa Gy. út 33. — 3999; WEISZ LAJOS, Dabas, Tanács u. 27. — 2371; SIMON ILDIKÓ, Tápiószőlős, Kossuth út 8. — 2769; POPOVICS TÍMEA, 295510 Beregszász, Majakovszkij út 59. — Szovjetunió; MÉSZÁROS GABRIELLA, Gyomaendrőd, November 7. ltp. 6/4. — 5502; PÁDÁR KATALIN, Fegyvernek, Torony út 3. — 5231 (képeslapot, üveggolyót, naptárt gyűjt és cserél); KÓSA JUDIT, Zalaszentgrót, Május 1. út 30. — (képeslapot kártyanaptárt, szalvétát gyűjt).

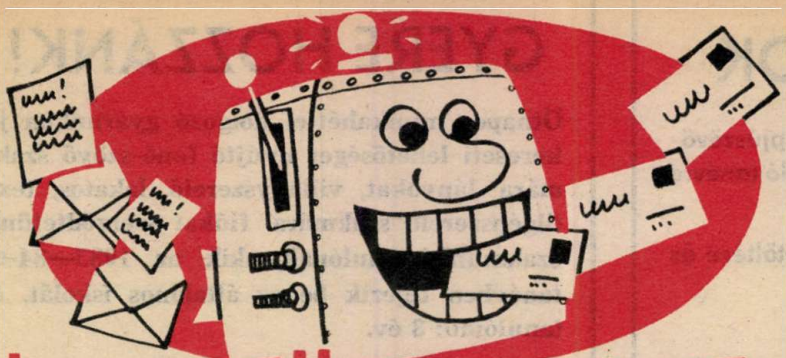

levélbontó

Tudósítóink jelentik

Az oroszlányi Arany János Általános Iskola 1815. számú Schönherz Zoltán Úttörőcsapatának nyolcadikos Móra Ferenc raja vagyunk. Tavaly a rajok országos találkozójára hirdetett pályázaton elnyertük a Pajtás kupát. Cselekedeteinkkel azóta is bizonyítani igyekszünk, hogy méltók vagyunk rá. Az őszi időszak végére a raj háromszázötven óra társadalmi munkát végzett, a vetélkedőkön, akadályversenyeken rendre szép eredményt érünk el, a fegyelmi versenyben is mindvégig szilárdan megtartottuk a második-harmadik helyet. Van egy elsős testvérosztályunk. Számegyeneseket színeztünk, kis kártyákat nyomtattunk, dominókat rajzoltunk nekik. Az őszi időszak összetett versenyében elsők lettünk, így továbbra is nálunk marad a Kiváló Raj vándorzászló.

Móra Ferenc raj, Oroszlány

*

Szülőfalunkban, Szegváron évek óta rendeznek diákcentrumokat a KISZ-tagoknak. A közelmúltban viszont mi, kisdobosok és úttörők vehettünk részt az első úttörő-diákcentrumon, az Ady Endre Művelődési Házban.

A programban volt makramézás, vesszőfonás, korongozás, bábkészítés, divatbemutató, „Most mutasd meg" vetélkedő, pingpongverseny, táncház, bábszínház, irodalmi és művészeti vetélkedő, az ifi-klub Kukori és Kotkoda című előadása, végül pedig mesediszkó. Sokan kersték fel a tinikozmetikát is, ahol jó tanácsokat kaptak a serdülőkori pattanások eltüntetésére. Köszönjük az önzetlen segítséget minden közreműködőnek.

Gajda Gyula, úttörőtanács-titkár, Szegvár.

*

Nekünk, nyolcadikosoknak elég nagy gond már maga a pályaválasztás is, ráadásul azonban még az eddigi teljes tananyag ismétlése, összefoglalása is most vár ránk. Most kell MINDENT tudni, a felvételi „beszélgetések", magyarán a vizsgák előtt. Mint őrsvezető megbeszéltem a két faliújság-felelőssel, Csézik Andreával és Krajecz Attilával, hogy a faliújságon egy cikksorozatot indítunk. Minden héten egy másik tantárggyal foglalkozunk, és mert a faliújságunk elég nagy, több érdekes anyagot is feltűzhetünk.

Például minden héten szellemi totót állítunk össze. Aki rendszeresen sikeres megfejtést dob be a faliújság alatt elhelyezett ládába, az a sorozat végén, áprilisban jutalmat kap. Két szerkesztőtársammal együtt nagyon lelkesedünk e feladatért, pedig az ötletünk kivitelezése nem kis munkát ró ránk. A totóra naponta több megfejtés is érkezik, és a siker biztos jele, hogy már más osztályok faliújságjain is feltűntek a miénkhez hasonló sorozatok.

Még arról is beszámolok, hogy őrsünk, a Viking őrs nagyon szeret kirándulni. A túrákon gyakran velünk tartanak a szülők is. Akik a legtöbbször jönnek, a legtöbbet segítenek, azokat „őrsbarátoknak" nevezzük ki. Úttörőnyakkendőt kapnak és hozzá általunk készített igazolványt.

Gáspár Attila őrsvezető — Verpelét

Mit üzen a Pajtás?

Ép, de már fölöslegessé vált játékait küldené el a nicaraguai gyerekeknek Böröcz Edit (Sopron, Csengery u. 73. — 9400), aki azt írja, hogy olvasta lapunkban a felhívást erre a szép akcióra. Csak a csillebérci tábor címét nem tudja. Tessék: Csillebérci Vezetőképző és Úttörőtábor, Budapest 1535. Javasoljuk azonban, hogy mielőtt a játékokat postára adnád, érdeklődj a saját csapatodnál, nem gyűjtik-e össze előbb a csapatnál, a városban vagy a megyében a küldeményeket.

Énekesek, színészek, sportolók képeit gyűjti Restás Renáta (Borsodbóta, Rákóczi út 199. — 3658), és tőlünk is kér ilyeneket. Neked sem adhatunk más választ, mint amit már számtalanszor közzétettünk ezeken a hasábokon: nincs fölöslegünk sem a lapunkban megjelenő képekből, sem másokból. Reméljük, azzal, hogy címedet közzétettük, segíteni tudunk abban, hogy bővüljön cserepartnereid köre.

Szakközépiskolák ismertetését hiányolja lapunkból Svehl Erika (Szirák, Rákóczi út 45. — 3044), pedig — mint írja — a pályaválasztás előtt álló diákok legtöbbje szakközépiskolába akar menni. Igyekezni fogunk, hogy kérésedet teljesítsük. De pályaválasztási gondjaid megoldásához elsősorban a Nógrád megyei Pályaválasztási Tanácsadó Intézet segítségét célszerű kérned. A címe: Salgótarján. Munkás u. 5. — 3100.

A Pajtás tavalyi számaiból kérne Varga Dolly (Mátészalka, Bencsi köz 2. — 4700). Kívánságodat sajnos mi nem teljesíthetjük, hiszen a szerkesztőség nem foglalkozik a lap terjesztésével. Különösen olyan sok példányt nem tudunk elküldeni, amennyit te kérsz. Érdeklődj az iskoládban, ahol valamelyik tanár terjeszti a Pajtást. Nála elő is fizethetsz a lapra, és akkor nem okoz majd gondot, hogy minden héten hozzájuss. A naptárt, amit megköszönsz, nem valamiért kaptad, hanem „csak úgy". Arra gondoltunk, ezzel az apró figyelmességgel örömet szerezhetünk levelezőinknek.

Színházi rendező szeretne lenni Nagy Katalin (Kiskunfélegyháza, Kossuth u. 31. — 6100), és azt kérdezi tőlünk, milyen iskolákat kell ehhez elvégeznie. Arra is kíváncsi, hogy milyen adottság szükséges ehhez a foglalkozáshoz. Először is érettségizned kell valamely középiskolában, hogy ezzel megszerezd a jogot arra, hogy felvételi vizsgát tehess a Színház- és Filmművészeti Főiskala színházi rendezői szakára. Arra is fel kell készülnöd, hogy rajtad kívül még rengetegen élnek ennek a foglalkozásnak a bűvöletében, a jelentkezők létszáma mindig többszöröse a felvehetőkének.

FIATAL LÁNYOK

jelentkezését várjuk az Újpesti Gyapjúszövőgyárba, az 1984. szeptember 1-én induló tanévre fonó-szövő szakmunkástanulónak.

Felvételi követelmény: a 14. életév betöltése és általános iskolai végzettség.

A tanulmányi idő három év.

Az I. osztály első félévében a tanulmányi ösztöndíj 320 Ft. A második félévtől a tanulmányi eredménytől függően 320—500 Ft. A kiegészítés havonta 200 Ft. A II. évtől 90%-os teljesítménybérben való foglalkoztatás 800—1200 Ft. Társadalmi ösztöndíj havonta, tanulmányi eredménytől, magatartástól függően 500—1000 Ft. Jövedelempótlék havonta 190 Ft.

Tanulóink részére ingyenes a kollégiumi elhelyezés, iskola- és munkaköpeny. Havonta egyszer hazautazási költségtérítés. A tanulók a teljes ellátásért napi 3 Ft-ot fizetnek. A szakmunkásvizsgát követően továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.

Fiatalok jelentkezését várjuk az 1984. szeptember 1-én induló tanévre.

Jelentkezni lehet: Újpesti Gyapjúszövőgyár,
személyzeti osztály,
Budapest IV., Berni u. 1.
— 1045

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1983—84-es tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő: 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybért fizetünk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink: a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.
Jelentkezés levélben „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszman A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. — 1502

FIGYELEM!

Az 1984—85-ös tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett

lányokat szövőnek; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő

szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft,
a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj,
ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár 1135 Bp. XIII., Fáy u. 81—83.

SEGÍTSÉG A PÁLYAVÁLASZTÁSHOZ

Nem kell tovább kutatnod, keresned, a Budapesti Közlekedési Vállalat érdeklődésednek, egyéniségednek megfelelő szakmát ajánl. A Budapest tömegközlekedését biztosító nagyvállalatnál a továbbtanuló fiatalok korszerű tanműhelyekben könnyen elsajátíthatják a következő szakmák gyakorlati fogásait: elektroműszerész, fényező-mázoló, szobafestő.

Vidéki fiatalok is megtanulhatják az **esztergályos, anyagmozgató-szerelő, géplakatos, vasúti járműszerelő, közúti villamosjármű-szerelő, villamosgép-szerelő, erősáramú berendezésszerelő, épületvillamossági szerelő, villamoshálózat-szerelő, kőműves szakmákat.**

Fiatalok! Szakmátok mesterei szeretnétek lenni? Tanuljatok a BKV-nál. Cím: BKV oktatási központ, Budapest IV., Széchenyi tér 5. — 1045. Megközelíthető: 20-as, 30-as autóbusszal. Telefon: 690-228.

FELVÉTELI KÉRELEM

Név: .....

Szül. hely, év, hó, nap: .....

Lakcím, ir. szám: .....

Anyja neve: .....

Választott szakma: .....

vagy: .....

Dátum: .....

.....

szülő aláírása

SZAKMUNKÁSKÉPZÉS BKV

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

KŐMŰVES, ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ, HIDEGBURKOLÓ szakmára jelentkezőknek havi 800 Ft, a BÁDOGOS szakmára jelentkezőknek havi 700 Ft, a VÍZVEZETÉK- és -KÉSZÜLÉKSZERELŐ, KÖZPONTI FŰTÉS- és CSŐHÁLÓZAT-SZERELŐ, ÉPÜLET-VILLANYSZERELŐ szakmára jelentkezőknek havi 500 Ft, a PADLÓBURKOLÓ és FESTŐ-MÁZOLÓ szakmára jelentkezőknek havi 300 Ft társadalmi ösztöndíjra külön szerződést kötünk és az elért tanulmányi eredmény alapján 10—30% tanulmányi pótlékot fizetünk.

Szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1984-ben betöltik és az általános iskolát elvégezték, illetve akik jelenleg a nyolcadik osztály tanulói.

Vidékieknek — a szobafestő-mázoló szakma kivételével — a tanulmányi időre TÉRÍTÉSMENTESEN tanulóotthont, napi 3 Ft-ért teljes étkezési ellátást; a tanuláshoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és szükség esetén tanári segítséget biztosítunk.

Rendszeresen kedvezményes hazautazási lehetőséget, alapösztöndíjat, a kiemelt szakmákban ösztöndíj-kiegészítést, évente ingyenesen 1 öltöny munkaruhát, bakancsot és egyéb szociális felszerelést adunk.

Minden szakmunkástanulónak biztosítjuk a jó tanulási és a rendszeres sportolási lehetőséget, többféle sportágban. Térítésmentes színházlátogatásokat szervezünk.

Harmadéves tanulóinkat teljesítménybérben foglalkoztatjuk. Az így szerzett gyakorlati ismeretekkel szakmunkásként önállóbb, eredményesebb munkát végezhetnek majd. Az így keresett teljesítménybért havi két részletben ösztöndíj helyett fizetjük ki tanulóinknak.

FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST,

Pontos címünk: Fővárosi 3. sz. Építőipari Vállalat szakoktatási csoport, Budapest, XIII., Lehel u. 10/a. — 1134

ANDREA A GERENDA-SPECIALISTA

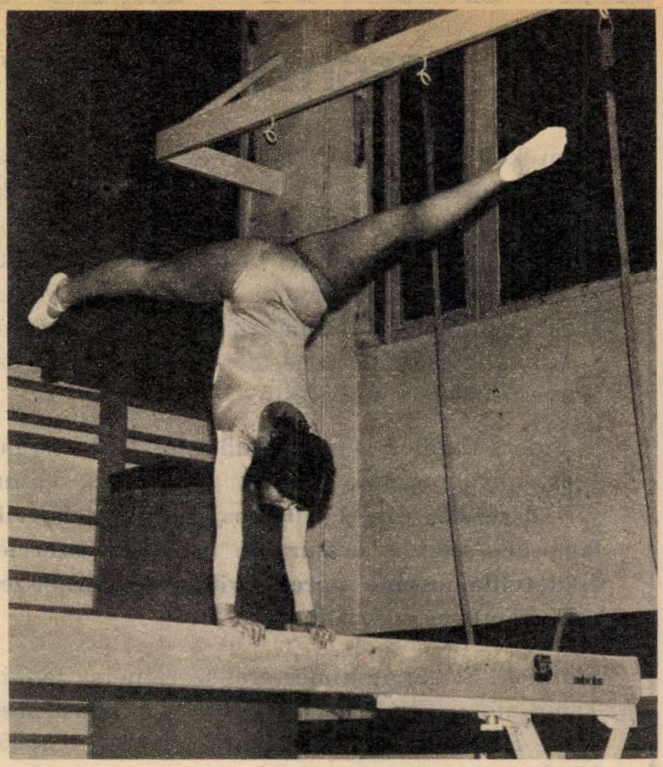

A Postás Lumumba utcai tornacsarnokába belépve rögtön megakad a szemem a csinos, formás tornászlányon.

Világoskék, csillogó tornaruhájában kétségkívül ő az első számú látványosság a „holló"-tornászok főhadiszállásán.

„Ha ez a kislány olyan jó tornász, amilyen szép . . ." — gondolom magamban.

Balikó Györgyi, a szép tornászlány mestere odasúgja:

— Kozák Andrea szakosztályunk egyik erőssége. Eredményes sportoló, többszörös válogatott. Mellesleg gerendaspecialista.

Vallatóra fogom Andreát.

— Rövid életrajzot kérek . . .

— Januárban töltöttem be a tizenhatodik évemet. Kilenc esztendővel ezelőtt kezdtem el tornázni. Balikó Györgyi és Osztie Géza faragott belőlem versenyzőt. A Vörösmarty gimnázium másodéves tanulója vagyok, sportosztályba járok. Azt tervezem, hogy a Testnevelési Főiskolán folytatom majd a tanulmányaimat. Edző szeretnék lenni.

— Eddigi eredményeid?

— 1980-ban junior összetett bajnok voltam és gerendán is első helyet szereztem. 1981-ben a moszkvai és rigai nemzetközi versenyen gerendán harmadik illetve negyedik voltam. Jó néhány szovjet és NDK-beli lányt sikerült megelőznöm. Abban az évben gerendán felnőtt mesterfokú bajnokságot nyertem. Egy évvel később a budapesti nemzetközi bajnokságon gerendán ismét érmes lettem. A dobogó második fokára állhattam.

— Válogatottság?

— Hét ízben szerepeltem nemzetek közötti találkozón.

— Legnagyobb élményed?

— 1982-ben a válogatottal Amerikában jártam. Életre szóló élményeket szereztem.

— Idén újra utazhatnál a tengerentúlra — utalok a Los Angeles-i olimpiára.

— Titkos vágyam, hogy kijussak az olimpiára. Egy biztos: rettentő nehéz lesz bekerülni az utazó csapatba.

— Az eredményeidből kiderül, hogy gerendaspecialista vagy. A legtöbb tornásznő éppen ettől a szertől irtózik. Mi kell ahhoz, hogy valaki gerendaszakértő legyen?

— Hűha, nehéz kérdés! — mondja mosolyogva. — A jó egyensúlyérzék mellett a lazaság és a hajlékonyság alapvető követelmény. Minden mozdulatot ki kell számítani, mert a szer könnyen megcsúfolhatja az embert.

— Leestél már a gerendáról?

— Nem is egyszer.

— Milyen érzés?

— Nagy blama. Különösen az megszégyenítő, amikor az ember visszamászik. Lidérces álmaimban arról álmodom, hogy leestem a gerendáról. — Nevet. — Ne is beszéljünk róla . . .

— Van olyan specialitásod, amit rajtad kívül más nem tud?

— Magyar mezőnyben a keresztbe hátra bógnit senki sem csinálja a gerendán. Természetesen a világ legjobbjai előtt nem ismeretlen ez az elem.

— Választottál magadnak példaképet a torna világából?

Kapásból válaszol:

— Jurcsenkót eszményi tornásznak tartom. A sok vézna gyerek-tornásznő közül kitűnik nőies alakjával, szép mozgásával, s mindezek mellett nagyon tud is.

— Ami a külalakot illeti, te sem panaszkodhatsz . . .

Elpirul.

— Az utóbbi évben megnőttem, és némi súlyt is felvettem magamra. Jelenleg 159 centi magas és ötven kiló vagyok. Ami a súlyomat illeti, minél előbb le akarok adni legalább két kilót.

— Elmondanád egy napi menüdet?

— Reggelire egy csésze tea, mellé egy vékony szelet kenyeret eszem párizsival. Az ebédet általában kihagyom. Vacsorára tejet iszom, és néhány almát eszem. Főtt ételt csak hétvégeken fogyasztok.

— Nem irigyellek . . .

— Sajnos hajlamos vagyok a hízásra. Nagyon kell vigyáznom a súlyomra. Pedig nagyon szeretem az édességet . . .

— Mennyit tornázol naponta?

— Délelőttönként két órát, délután pedig három és felet.

— Kedvenc kikapcsolódásod?

— Zenehallgatás. Kedvenc együttesem az R-GO.

— Diszkóba is jársz?

Tágra nyitja a szemeit:

— Diszkóba? Edzések után örülök, ha beesem az ágyba.

Kemény György

Fotó: Máté Bea

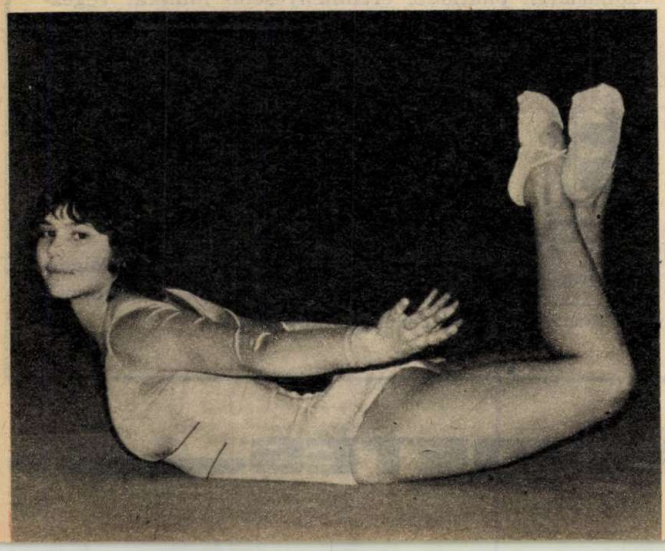

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket, nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK.
Az 1984/85-ös tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves LÁNYOKAT és FIÚKAT.
Lányokat fonó;
fiúkat textilipari gépszerelő, géplakatos és esztergályos szakmára szerződtetünk a LŐRINCI FONÓ szakmunkástanulójaként. Felvételi vizsga nincs!
A tanulmányi idő: 3 év.
A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a vizsgák sikeres letételéhez és a szakmunkásbizonyítvány megszerzéséhez.

JUTTATÁSAINK:

fonó szakmunkástanulók részére
— napi 3 Ft-ért ebéd,
— havi 20 Ft-ért autóbuszbérlet.
A három tanév idejére ingyenes a
— kollégiumi elhelyezés,
— tankönyvek, tanszerek,
— munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő.
Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta:
— tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően) 320—750 Ft,
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft-ig terjed (tanulmányi eredménytől függően).
A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők:
— kollégiumi elhelyezés,
— havonta autóbuszbérlet,
— napi 3 Ft-ért ebéd (tanítási napokon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban),
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi eredménytől függően tanulmányi pótlék 150—250 Ft,
— tanulmányi ösztöndíj a II. évfolyamtól (tanulmányi eredménytől függően) 130—600 Ft.
A LÁNYOK és FIÚK részére harmadik évben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.
A kereseti lehetőség a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a fonó szakmában 4000—6000 Ft, a többi szakmában a bérbesorolási kategóriától függően alakul.
Kérésedre a részletes tájékoztatót postafordultával megküldjük.

Címünk: **Pamutfonóipari Vállalat**
Lőrinci Gyár
Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a LŐRINCI FONÓBA jelentkezel: fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos vagy esztergályos szakmára!
A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.
FONÓ szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet Budapest V., Markó u. 18—20.
A többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet, Budapest XVIII., Vörös Hadsereg u. 185.
Jelentkezni lehet személyesen és levélben is vagy telefonon az 585-122/193-as melléken.

Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

PÁLYAVÁLASZTÓK, FIGYELEM!

JELENTKEZZETEK PAPÍRIPARI SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták. A legidőállóbb a papír. Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban bővülnek.

FIATALOK!

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint, PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkástanulónak.
Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

Képzési idő: 3 év.

Az elméleti oktatás helye: az 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Csepel — Bajáki F. u. 27.)
A gyakorlati oktatás helye: a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket adjuk:
— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000,— Ft), tanulmányi pótlék (+ 10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (130—600,— Ft)
— térítésmentes ebéd
— teljes tanfelszerelés és munkaruha
— minden tanévben egy teljes öltözet ruha
— ingyenes kirándulásokat szervezünk
— kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál
— szünidőben vállalt munka esetén a munkakörnek megfelelő teljes bér
— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk
— sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében
— ifjúsági klub, könyvtár.
Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya

Cím: 1751 Bp. XXI., Duna u. 42.
Telefon: 279-620/301, 535, 518 mellék.

VÁRUNK BENNETEKET!

HIRDETÉS

TÖPRENGŐ

TAVASZ KÖZELEDIK

Március hozza minden esztendőben a várva várt tavaszt. A költők régen is, ma is gyakran írtak, írnak a természet nagy megújulásáról. Rejtvényes összeállításunkban sok szép verssort találsz. A megfejtéseket lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: március 19. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

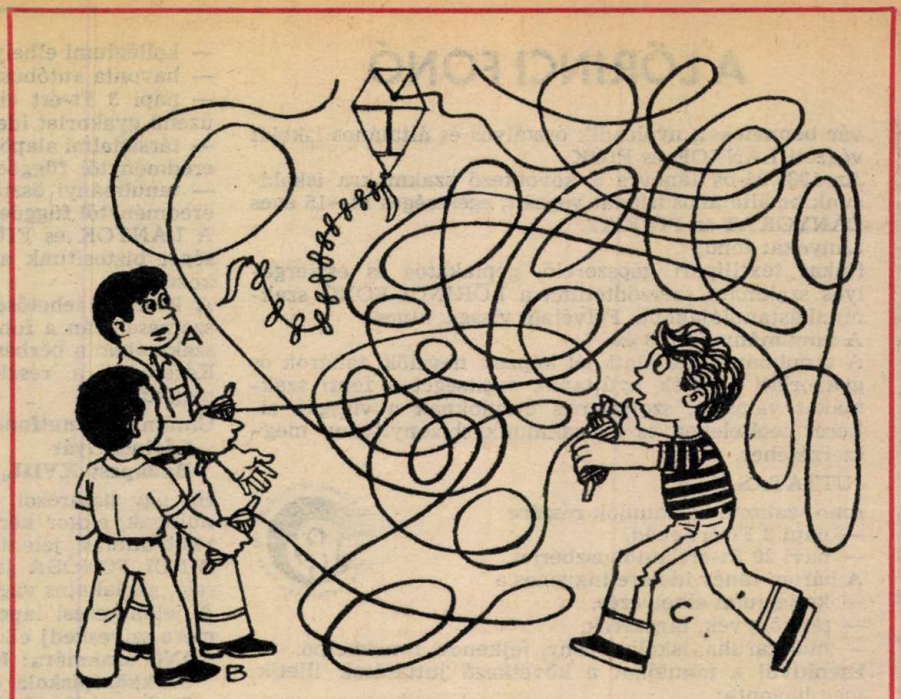

REPÜL A SÁRKÁNY. A kérdés, hogy melyik fiú tartja a madzagot?

REMEKMŰVEK. Szabó Lőrinc három szép versének címét állíthatod össze rejtvényeink betűiből.

NÉKIK INT +y

Öcske üzen +t

HAJLIG NÓRIKA

NYERTESEK. A rejtvények megfejtéséért jutalmat kapnak: Hokker Gábor, Budapest VII.; Fejes Tünde, Bp. XIII.; Zsíros Péter, Bp. XIX.; Horváth Edina, Bük; Kiss Andrea, Hajdúszovát; Scheirich Szilvia, Törökbálint; Nagy Piroska, Bugyi; Molnár Péter, Nagyvázsony; Bánfi Anikó, Lispeszentadorján; György Izabella, Ajka; Patkós Ilona, Mezőtúr; Csuka Hermina, Berettyóújfalu; Janiga Judit, Fancsal; Horváth Mónika, Dunaföldvár; Biharvári Mónika, Bogád; Máté Judit, Dunakiliti; Nyerges Enikő, Bábolna; Kulcsár Mónika, Zalaegerszeg; Lebó Péter, Komárom; Lajos Mariann, Füle.

AZ 5. SZÁM MEGFEJTÉSEI. EJNYE DOKTOR ÚR: 2. — SIKET VAGY NEM SIKET: 2. KI ÍRTA HELYESEN: mindkettő — FELELNI TUDNI KELL: citrom, narancs, füge, kókusz, banán. — VETELKEDŐ: Góliátbogár. — TÉPELŐDÉS: egyes közép- és dél-amerikai denevérfajták valóban vérszopók. — NEM CSAK EGY BETŰ: 1. sül, 2. sün. — MICSODA ÓRIÁS: MI LEHET EZ? anyarozs. — MELYIK A CSÚCSTARTÓ: albatrosz. PLACID MESTER: 24. BETŰREJTVÉNY: Efendi. — MELYIK A KETTŐ KÖZÜL: Iszalag.

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ-boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

Megy az eke a felemás -nel,
mintha menne édesanya -ével.
Elkerüli a 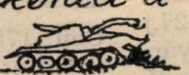 -át bölcsen,
legyen az a magyarázó
kép a -ben.

MEGY AZ EKE. Illyés Gyula versének harmadik szakaszából néhány szót rajz helyettesít. Ha olvastad, ismered a költeményt, könnyű a dolgod. De ismeretlenül is meg tudod oldani a feladatot egy kis töprengéssel.

RÍMKERESŐ. Április Lajos két kis négysoros versében kell megtalálnod a hiányzó rímeket. (Az első sor a harmadikkal, a második a negyedikkel rímel.)

Ragyogva jön. Fut már a völgy
homálya.
Játékos flótahang szól . . .
Azt hiszed, hogy a tavasz . . .?
Csak egy pityókos szajkó galagyol.

Tél-ízű nap. Ködös, hideg, komor.
Dideregsz a fehér kökény . . .
Zsugorodnak a patakparti fák.
Dideregsz, ember, dideregsz, . . .

*

MIKOR ÍRTA? Petőfi Sándor: A tél halála című verséből idézünk:

Harcolj, harcolj, föld, a téllel,
Ne félj, megbírod, levágod,
S a szabadságodat kivívod,
Tavasz a te szabadságod,
Eljön, eljön a szép tavasz,
S hoz virágokat kebledre,
És szivárványt diadalmi
Koszorúnak a fejedre!

Vajon melyik tavasz ihlette meg Petőfit?

1: az 1843-as
x: az 1848-as
2: az 1849-es

*

VENDÉG-E CSUPÁN? Április Lajos Tavaszodik című versének első szakaszában említett madár télen is itt marad nálunk, vagy tavasszal vendégként érkezik hozzánk?

Sáncban a hóvíz,
Könnyű hajót visz,
füstöl a fényben a barna tető.
Messze határba
indul az árva
lenge madárka: billegető.

*

KIÁLTÁS. Előbb Április Lajos, majd Illyés Gyula tavaszi verséből idézünk egy-egy szakaszt:

A nap tüze, látod,
a fürge diákot
a hegyre kicsalta: a csúcsra kiállt.
Csengve, nevetve
kibuggyan a kedve
s egy ős evoét a fénybe kiált.

Indul, mindet feledve újra,
tárt karral szinte fény felé,
szegény szívem is, hogy: hozsanna!
és: alleluja! s: evoé!

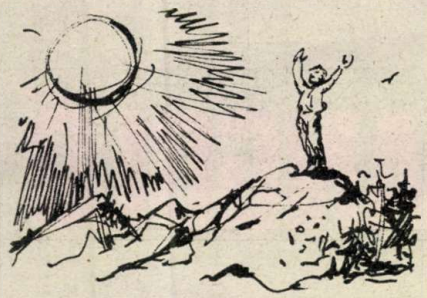

Mindkét versben szerepel az „evoé". Vajon mit jelent?

1: A görögök ujjongó örömkiáltása volt Dionüszosz isten ünnepén. x: a római katonák így tudatták mindenkivel győzelmünket. 2: a finn Kalevalában szereplő varázsszó.

*

MI A CÍME? Ady Endre híres versének utolsó szakaszát idézzük:

Robogj föl Láznak ifjú serege,
Villogj tekintet, világbíró kardunk,
Künn a mezőkön harsog a Tavasz,
Harsogó Tavasz, kísérd el a harcunk.

Mi a vers címe? 1: A márciusi Naphoz. x: A tűz márciusa. 2: Új tavaszi seregszemle.

MILYEN MADÁR? Zelk Zoltán e néhány sorban egy kedves madarat mutat be. Melyiket?

Ez meg milyen madár lehet?
Túlszáll már három felleget,
s mindjárt eléri az eget!
. . .! Ki más lehet!
Mindig csak az eget járja,
földön fészkel, égen szárnyal,
sohase röpül a fára!

*

KI ÍRTA? A vers címe: Ének a pesti ligetről. Ebből idézünk egy szakaszt. Mit gondolsz, e három költő közül ki írhatta?

1: Arany János x: Petőfi Sándor 2 Kosztolányi Dezső

Egyszóval, én e ligetecskét
Így is, ahogy van, szeretem,
Örömmel töltöm itt az estét.
Egész majorság ez nekem,
(Más nincs is e kerek világon.)
Itt látom az év szakaszát,
Mikor hajt rügy, levél az ágon,
Mikor pendítik a kaszát.

KIEGÉSZÍTŐ. Benjamin László: Tavasz Magyarországon című verséből idézünk: „Tavasz van! — locsogta a zápor / s ahogy jött, máris elszaladt; / s egy terhétől-hajtott faágon / érett sárgán . . . A folytatást a vízszintes 9. sorban olvashatod.

VÍZSZINTES: 1. Kedvelt tésztaétel. 6. Vissza: igazán friss. 9. A Benjamin vers folytatása. 12. Ketten énekelnek együtt. 13. Helyhatározórag. 14. Menyasszony. 15. Földbe vájt lejtős járat. 17. Vissza: egyik szülő becézve. 18. Észak-francia város. 22. A kicsi gyerek jár ide. 29. Szovjet 25. Opál része! 27. A kicsi gyerek jár ide. 29. Szovjet repülőtípus. 30. Hajdú megyei község. 32. Zeneszerszám. 34. Sőt betűi keverve. 35. . . . város (városrész.) 37. Budapesti Torna Egylet. 38. Asztácium vegyjele. 39. Hangosan mond valamit. 41. Századunk nagy magyar költője. 42. Albert . . . (Pest megyei nagyközség).

FÜGGŐLEGES: 2. Becézett lánynév. 3. Feltűnés nélkül megy el. 4. Így kezdődik a sületlenség! 5. A Velencei tó egyik fürdőhelye. 6. Olasz és thaiföldi autók jelzése. 7. Vissza: ezen jár a ló. 8. Nem megy el. 10. Kettős mássalhangzó. 11. Gyilkol. 12. Orosz igen. 16. E városban diákoskodott Petőfi. 17. Januári férfi névnap. 19. E. T. V. 20. Kevert bal. 21. Ez is kell a muzsikához. 24. Eötvös Loránd Tudományegyetem. 26. Levelet, csomagot szállít. 28. Eszménykép. 29. Iskolai figyelmeztetés. 31. Fegyvert használ. 33. Első, magánhangzó, első mássalhangzó. 35. Benedek István. 36. Azonos mássalhangzók. 39. K. Y. 38. Morzehang.

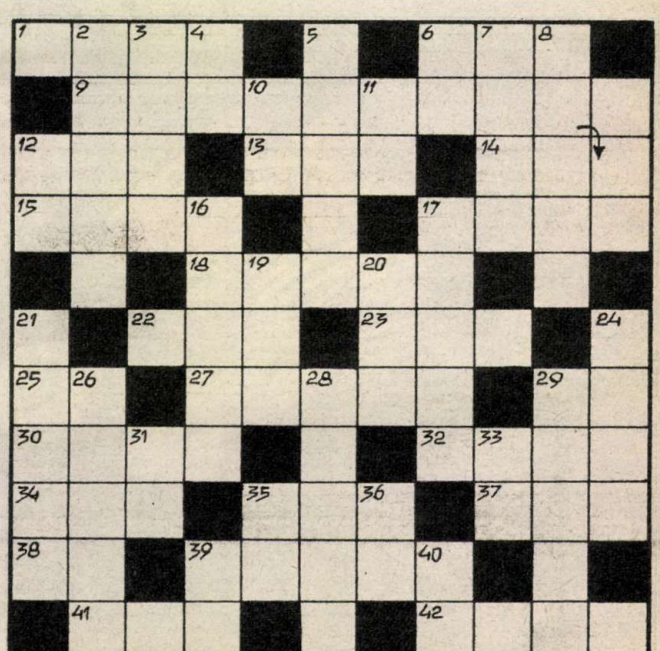

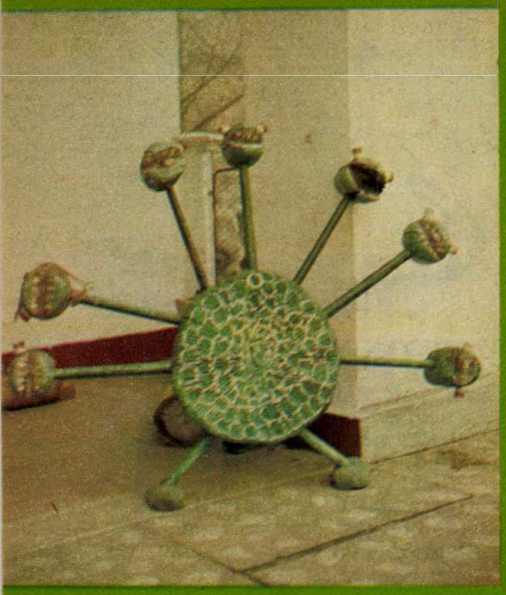

FA-FARSANGOLÓ

Valamikor élő fák voltak, virágoztak, gyümölcsöt teremtek. Azután elöregedtek, kivágták őket, elszállították az iskola udvarára, ahol ügyes kezű makói gyerekek nagy-nagy türelemmel, hozzáértéssel busót, baglyot, banyát, malackát faragtak belőlük. S a holt fák feléledtek. Nemcsak díszei az udvarnak, hangulatot teremtenek. Régi farsangokat idéznek az emberi emlékezetbe. Farsangokat, amelyek jó kedélye átszövi a legszürkébb hétköznapokat is.

KASTANKA

CSEHOV ELBESZÉLÉSE NYOMÁN
ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR,
RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

6

30.
EZ VÁRATLAN VOLT. A SZEME SZIKRÁT HÁNY, ÉS LEHUPPAN A FENEKÉRE. MÁSIK ELLENFELE ÉL A JÓ ALKALOMMAL...

AÚÚÚÚ!

31.
EZ MÁR TÖBB A SOKNÁL. ELÖNTI A DÜH.

HÉ, MI TÖRTÉNIK ITT?!

SZ-SZ-SZ!

SSSS!

VAU!

VAU!

32.
FJODOR TYIMOFEJICS, MI DOLOG EZ? HAJBAKAPTATOK? EJNYE, VÉN SALABAKTER! FEKÜDJ!

A KANDÚR KÉNYSZEREDETTEN ENGEDELMESKEDIK. POFÁJA KIFEJEZÉSÉBŐL ÉS BAJUSZA ÁLLÁSÁBÓL ÍTÉLVE NÉMILEG RESTELLI, HOGY VEREKEDÉSBE KEVEREDETT.

33.
TE IS, IVAN IVANICS! HELYEDRE, DE RÖGTÖN!

!!
GÁ-GÁ!
!!

A GÚNÁR HEVES ÉS TAGOLT MONDÓKÁJÁBÓL UGYAN SENKI SEM ÉRT EGY SZÓT SEM, DE NYILVÁNVALÓ, HOGY FELHÁBORODÁSÁNAK ADOTT KIFEJEZÉST.

34.
AZTÁN KASTANKÁRA KERÜL A SOR, AKI SÉRTŐDÖTTEN NYÖSZÖRÖG.

JÓL VAN, NO! JÓ NÉPEK EZEK, TE KUTYUS, NE FÉLJ, NEM BÁNTANAK. DE VÁRJ CSAK. HOGY IS HÍVJUNK TÉGED? TUDOD MIT? TYOTKA LESZEL. ÉRTED? TYOTKA!

35.
A GAZDA TÉRÜL-FORDUL ÉS VALAMIT BEHOZ MAGÁVAL. KASTANKA BIZALMATLANUL MÉREGETI A FURCSA TÁRGYAT. ELKÉPZELNI SEM TUDJA, MIRE VALÓ.

FOLYTATJUK

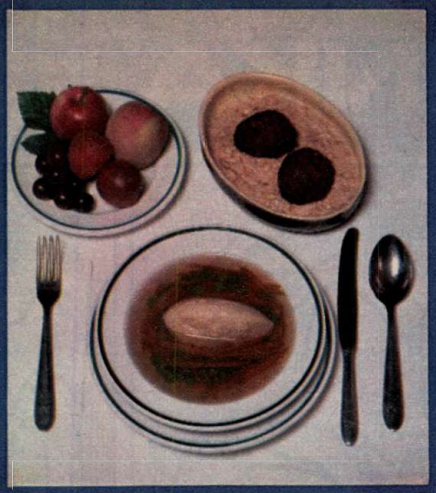

Csak körözött, csak kifli, csak tea . . . Mégis olyan a teríték, hogy piszkos kézzel le nem ülnél az asztalhoz. Ugye?

Ha leves is van az ebédhez, ne bánd a mosogatást, lapos tányért és mélyet is tégy az asztalra!

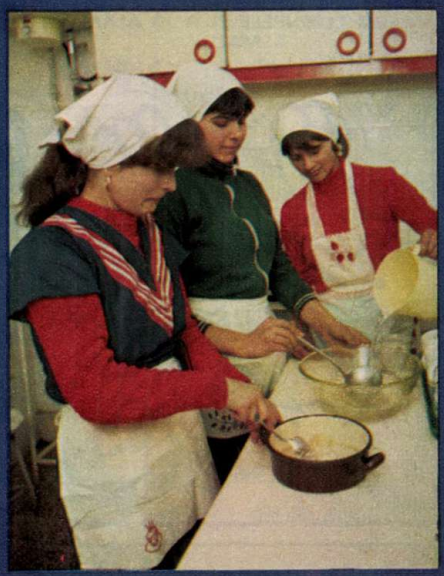

AZ EGYSZERŰ IS NAGYSZERŰ...

. . . ha szépen megterítjük az asztalt. Nem csak az étvágyunk lesz nagyobb. Fejlődik az ízlésünk, igényesebbé válunk, kedvesebben fogadjuk vendégeinket.

Tojásrántotta és tejeskávé a reggeli. A terítés egyszerű, és mégis milyen nagyszerű!

84/11
XXXIX. ÉVF. • 1984. MÁRCIUS 15. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

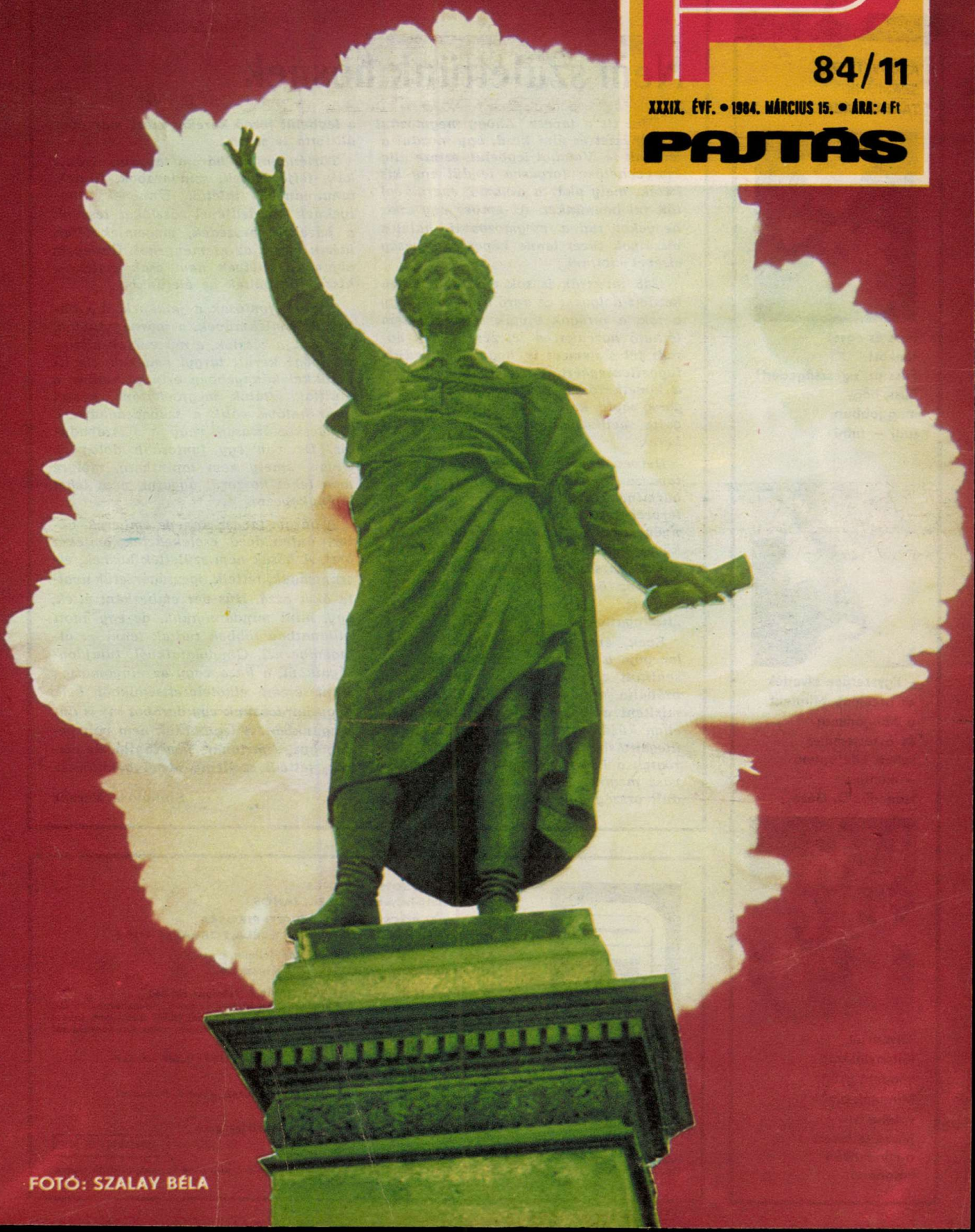

FOTÓ: SZALAY BÉLA

A KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

Fuss és egyél fánkot!
Fuss az egészségedért!
Fuss, hogy még jobban tudj – futni...

– Egyszerűen elvették az arcomat. Mindent a hangommal és a testemmel kellett kifejeznem – mondja Hegedüs D. Géza.

Jelvénytől tölténytáskáig mindent gyűjt. Mindent, ami valaha is hozzá tartozott a mindenkori katonához.

margó

Nem születtünk hősnek

Újra itt a tavasz. Ahogy megmozdul a természet és élni kezd, úgy mozdul a lelkünk is. Valahol legbelül, szinte alig észrevehetően forgásba lendül egy kis kerék, mely akár a dinamó, energiával tölt fel bennünket. Az ember úgy érzi: hegyeket tudna megmozgatni, halálos viszályok tüzét lenne képes az igazság vizével kioltani.

1848 tavaszán is sok ember lelkében kezdett dolgozni az apró dinamó. Ahogy a fák, a virágok vívták szemmel nem látható harcukat a létezésért, úgy ébredt fel a nemzet is, hogy megküzdjön függetlenségéért. Vért, zivatart termett a következő év nyara, kora ősze. Sok golyó tépte, kard hasította, dzsida szaggatta mellkasban megállt az apró kis kerék.

Hetven évvel később, 1919 mámoros tavasza úgy tűnt, igazságot tesz. Százharminchárom nap lázas munkában, tervezgetésekben. Egy új élet építményének, a proletárdiktatúrának alapkövei kerültek a helyükre. De a Ta[illegible]ztársaságot megdöntötték. A nyár vége, az ősz megint csak vért, halált termett. Darutollas különítmények „tisztogattak".

Évek, évtizedek megint, melyeknek levegője a nyirkos börtöncellákéra hasonlított a legjobban. Rendőri gépezet próbálta mindennap felfalni, megsemmisíteni a jogaikért, a kizsákmányolás ellen küzdő munkásokat, szervezeteket, illegalitásban dolgozó pártjukat. Dübörögtek a katonacsizmák. Aztán egy tavasz megint: 1945 áprilisa. A felszabadult ország dolgozni, építeni kezdett, s a legbelül forgó kereket most már nem állította le semmi.

Történelmünk három tavasza. Krónikák, feljegyzések, színdarabok, filmek, tanulmányok ihletői. Ünnepek, melyeknek közeledtével zászlókat teszünk a házakra, beszédek, megemlékezések idézik vissza az eseményeket. Ünnepek, olyanok, amelyek nem csak emlékek, hiszen beépültek az életünkbe.

Tudom, fontosak a jelképek, a szobrok, az emlékművek, a márványtáblák, fontosak a zászlók, a múzeumok vitrinjei mögé került tárgyi emlékek. Segítségükkel könnyebben érintkezhetünk a múlttal, általuk megfoghatóvá, kézzel tapinthatóvá válik a szabadságharc, a Tanácsköztársaság vagy a felszabadulás. De van egy fontosabb dolog is. Olyan, amely nem tapintható, melyre nem lehet koszorút aggatni, nem lehet lefényképezni.

A három tavasz ünnepe emberek, bátor, önfeláldozó cselekedetek emlékét őrzi. A hősök nem születtek hősnek, elszántságuk, tetteik, igazságérzetük avatta őket azzá. Hús-vér emberként éltek, úgy, mint mindannyiunk, de egy adott pillanatban többek tudtak lenni az átlagembernél. Gondolataikból, tulajdonságaikból, a haza vagy az elnyomottak iránt érzett elkötelezettségükből kell, hogy hordozzunk egy darabot mi is önmagunkban. A legtöbbjük nem volt pedagógus, sem tanár, sem tanító, de életük, tetteik szelleme nevel bennünket.

Sinkovics Ferenc

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

84.0634 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

ÉS KOPOGNI KEZDETT A TÁVÍRÓ

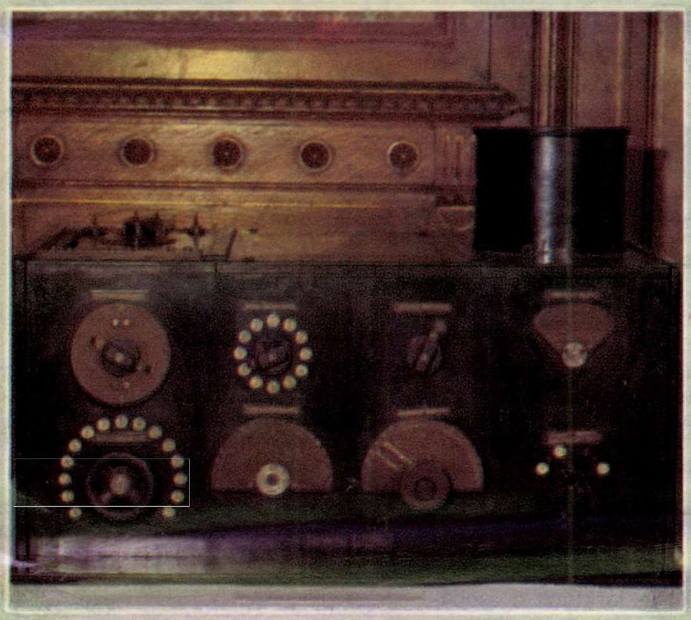

Este kilenc óra lehetett, amikor a csepeli Szikra távírda épületében hirtelen kopogni kezdett a készülék. Moszkva hívta Budapestet: „Itt Lenin. Őszinte üdvözletem a Magyar Tanácsköztársaság proletárkormányának és főleg Kun Béla elvtársnak. Üzenetüket éppen most közöltem Oroszország kommunista (bolsevik) pártkongresszusával. Mérhetetlen a lelkesedés . . ."

1919. március 22-ét mutatott a naptár, amikor a távírdában vették Lenin üzenetét. Az első szocialista állam gyorsan kezet nyújtott, szinte születésének napján testvérévé fogadta a magyar proletárhatalmat.

A történelmi jelentőségű csepeli távírda ma is megvan. A készülék pedig, amelyen Lenin „beszélgetett" a magyar vezetőkkel, a Postamúzeumban látható.

»A TÖRTÉNELEM ŐRKÖDVÉN FELETTE«

Elsárgult, régi könyvet lapozok, egyet a sok közül, amely szabadságharcunk dicsőséges napjairól és nemzeti tragédiánk sorskérdéseiről ír. Betűk és arcok. Perczel Mór félrefésült, lágy hullámú haját nézem herceg Windischgraetz könyomatból fölsejlő hideg tekintetét, Csányi László méltóságteljes vonásait, Damjanich János szemöldöke között a két szigorú ráncot, Kossuth Lajos szép arcát, különös, átható, világos szemét, aztán tovább lapozok.

A történelmet vázoló históriás lapok valamelyikén egyszercsak föláll Görgey Arthur. Magasan, szikár, fegyelmezett méltósággal. Íme, az áruló — jegyzem meg magamban, és egyre nagyobb kíváncsisággal böngészem, vallatom az arcát. Nyílt tekintet fölött értelmes, magas homlok, egyenes metszésű orr, feszes száj, katonás, kemény tartás. Ilyen tehát az áruló, akinek ugyan nem 30 ezüstpénz, hanem egy hosszú, majd száz évig tartó boldogtalan élet volt a fizetsége. Hirtelen észreveszek valamit a szemében. Mi ez? Szomorúság? Legszívesebben megkérdezném tőle, mit tettél tábornok, hogy árulóvá kellett lenned?

A válasz oly egyszerű, oly kézenfekvő, nyilván azt mondaná, Világosnál letettem a fegyvert.

— Miért tetted le a fegyvert? — makacskodnék, ha tehetném, mire ő nyilván azt mondaná, mert nem volt más választásom. Nem akartam értelmetlenül halálba küldeni sok megfáradt, rongyos katonát. Arra gondoltam, inkább éljenek.

JÁTSZOM A SZAVAKKAL

Zavartan becsukom a könyvet, egy darabig föl-le járkálok a szobában, s idegesen játszom a szavakkal: ki ma áruló, holnap talán hős, ki holnap hős, holnapután áruló? Én az árulót mindenképpen gyávának képzelem, az áruló szónak gyakorta jelzője is a gyáva. Görgey gyáva volt? Ezt senki sem állíthatja róla. Egyre szaporodnak a kérdőjelek, egyre sűrűbb a talány. Pedig annak idején az iskolában azt tanultam. Pedig Vörösmarty, a költő megátkozta versében.

Én mégis kételkedem, mert legbensőbb emberi jogom a kételkedés. Jó volna valakivel beszélgetni Görgeyről. Jó volna érveket felhozni ellene és érte. Jó volna tisztázni, megfejteni titkokat. Minden jobb volna, mintsem elfogadni egy megcsontosodott ítéletet.

*

Valamikor három évtizeddel ezelőtt kezdte el irodalmi pályafutását egy fiatalember itt Magyarországon. Görgey Artúrnak hívták. Szerkesztője, aki elfogadta első versének egyikét közlésre, jóindulatúan figyelmeztette, változtassa meg a keresztnevét. Így lett Artúrból Gábor. Görgey Gábor. Tudom, ő az „áruló" egyik kései leszármazottja, s apja éppen Görgey tábornok tiszteletére jegyeztette be az anyakönyvbe az Artúr nevet.

Meg kell ismernem, vele kell beszélnem. Telefonálok, kocsiba ülök, elindulok.

Piros téglás ház a Hűvösvölgy fölött. A nappaliban kandalló, s oldalt a falon aranyozott keretben kicsi, fakó, barna fotográfia Görgey tábornokról.

MEGVETÉS ÉS TISZTELET

— Hogy érezte magát gyermekkorában Görgey tábornok rokona? Milyen volt viselni a nyomasztó árnyékot?

— Rossz érzés. Idegesítő, felháborító, dühítő. A családban csöndes tisztelet övezte Arthur bácsi emlékét, kint a falakon túl pedig a megvetés. Kettéhasadt bennem a világ, de én gyermeköstönöimmel a család tiszteletét éreztem igaznak. Elhatároztam, hogy nem figyelek se ide, se oda. Elzárkóztam a tábornok ős emléke elől, nem akartam tudni róla. Különben is katona, mint ahogy

nálunk a családban, a rokonságban szinte mindenki. Én meg nem szerettem a hideg, katonás észjárást. Mindig humán érdeklődésű voltam, és fölöttébb érzékeny. Most már bánom. Mennyi érdekes információt elszalasztottam, mennyi érdekes, apró részletkérdést megismerhettem volna, ami Görgey jellemének nyitjához közelebb visz. Ahogy növekedtem, egyre többet töprengtem ősömről, ahhoz persze, hogy igazán megérthessem, tanulmányoznom kellett Kossuth jellemét is, hiszen kettőjük konfliktusa sok mindent megmagyaráz.

— És mire jutott?

— Arra, hogy Görgey és Kossuth két különféle szemlélet, a magyar történelem két jelentős alakja, típusa. Ha e kétféle férfierény — lobogó lélek és tárgyilagos, fegyelmezett észjárás — egy emberben egyesülhetett volna, az lett volna ám az igazi vezér.

— Árulónak tartja Görgeyt?

— Nem, nem tartom annak. Könyvét, amely 1851-ben jelent meg először, most ismét kiadják. Címe: Életem és működésem Magyarországon 1848—49-ben. Gondolom, abból sok minden kiderül. Indítéka, amit ő fogalmaz meg könyvében, így hangzik: „Azért nem tiltakoztam eddig az áruló név ellen, mert egy nemzetnek, egy ilyen tragédia után — ha nem akarja elveszteni önbecsülését — szüksége van egy bűnbakra."

— Tudatosan vállalta tehát az áruló szerepét?

— Igen, tudatosan, s már ez a nehéz vállalás is elmond valamit a jelleméről.

— Könyvében azonban — gondolom — tisztázni kívánta magát mégis.

— Ez természetes. Képzelje csak el, milyen iszonyú dolog, ha valaki az utókor emlékezetében ilyen szerepre ítéltetik, holott ő bátran, igenis bátran kiállt a haza védelmében, s csupán a történelem kényszerítő ereje tétette le vele a fegyvert.

FÁJDALMAS HATALOM

— Abban a régi könyvben olvastam Görgeynek egy lejegyzett gondolatát. Amikor elkezdte a harcot, s vállalta a sereg újjáalakításának nehézségeit, így vigasztalta magát: „Ha parányi életem belevész is, becsületem örökké fennen maradand, a történelem őrködvén felette."

— Nos, a történelem alaposan megcsúfolta ezt a belső vágyat.

— Görgeyt az utókor tábornokként emlegeti, de hát milyen is volt ő mint ember?

— Nyugodt, érdeklődő, értelmes. Kevesen tudják róla, hogy miután elvégezte a katonai akadémiát, hamarosan kilépett a szolgálatból. Nem tetszett neki az osztrák vircsaft, civil akart lenni. Prágában elvégezte az egyetemet kiváló eredménnyel, s professzora — mint tehetséges vegyész — maga mellé vette. A fiatal Görgey élte tehát a tudósok csöndes életét, és komoly eredményeket ért el a kémiai kutatások területén. Ebből az elégedettségből lelkiismerete mozdította ki. 1848-ban önként jelentkezett a haza szolgálatára, s hogy katonai pályája oly magasra ívelt, ez különleges katonai zsenijének köszönhető. (Téli hadjáratát, mint kiemelkedő hadászati példát sok katonai akadémián ma is tanítják!) Mindössze harmincéves volt, amikor Kossuth átadta neki a teljes hatalmat.

Görgey tábornok

LEGYEN ÖN HÍVE A HAZÁNAK!

Olvasom a történelmi levél kéziratának fénymásolatát, amelyben többek között ez áll: „...*Kinyilatkoztatom, hogy jelen kormány lelép... A nemzetgyűlés megbízásából eddig általunk gyakorolt polgári és katonai legfőbb kormányzási hatalmat ezennel tábornok úrra ruházom... Felelőssé teszem, hogy ezen hatalmat legjobb tehetsége szerint szegény hazánk nemzeti státusz életének megszervezésére, javára, s jövőjének biztosítására fordítandja.*

Legyen ön hive a hazának és Isten segítse az ön lépéseit.

Kossuth Lajos"

— Mennyivel könnyebb volt — ha fájó szívvel is — ezt a levelet megírni, mint a benne rögzített — ki tudja mire utaló, miket álmodó — követelményeknek eleget tenni.

— Főleg, ha számításba vesszük, hogy ebben a pillanatban Görgey egy 32 ezer emberből álló maroknyi had élén, körülkerítve, két világhatalommal szemben csak hősi halálra, vagy fegyverletételre gondolhatott.

A miniszterek nagy része Kossuthtal együtt elmenekült. Csak kevesen maradtak itthon a képviselők közül, akik nyílt homlokkal várták a jövendőt. Kossuth elhagyta az országot, és este kilenckor megjelent kiáltványa, amelyben tudatta, hogy a szerencsétlen harcok után, a szövetségesek ellenében nem remélhetik többé az önvédelmi harc sikeres folytatását.

Kossuth is tudta tehát, hogy a harc kilátástalan. Este tíz órakor Görgeynek, az új kormányzónak és vezérnek a kiáltványa is megjelent. „*Az események rendkívüliek és a sorsnak csapásai súlyosak. Egyedüli tanácsom, s kívánságom, hogy lakjaitokban békésen megvonulván, ellenszegülésre, vagy harczba még azon esetben se keveredjetek, ha várostokat az ellenség megszállaná; mert személyi és vagyonbiztonságotokat legtöbb valószínűséggel csak úgy fogjátok elérhetni, ha házi tűzhelyetek, polgári foglalatosságaitok mellett békén maradtok. Polgárok! Mit Istennek megfejthetetlen végzése reánk fog mérni, tűrni fogjuk férfias elszántsággal, s az öntudatnak azon boldogító reményében, hogy az igaz ügy örökre veszve nem lehet.*"

— Mi ez? Gyávaság? Vagy nevezhetnénk realitásérzéknek, ésszerű, a nemzet érdekében történt intézkedésnek, amelynek végső mozdulata a világosi fegyverletétel?

— Az utókor romantikaéhes képzelete mindig is hajlamos volt a hősiesség fogalmát összekötni az önfeláldozással, a mellet kitakaró — idelőjetek! — magatartással.

Ebben kétségtelenül van valami végzetes szépség, ami csodálatot kelt. Nehezebben fogadjuk el az életet jelentő kompromisszumokat, ám a történelem bizonyos sorsfordulóinak utólagos megítélése azt kéri, követeli tőlünk, hogy lobogó érzelmeinket fékezzük ha kell s legyünk józanok, tárgyilagosak, mert csak így nyerhetünk reális képet.

— Görgey Arthur tábornok megítélésében az én szavam nem lehet döntő. Engem könnyen vádolhatnak elfogultsággal, hiszen leszármazottja vagyok. Ezért inkább csak annyit mondanék a fiataloknak, hogy ne fogadjanak el sablonokat múltunkra vonatkozóan. Szabad értelemmel nézzenek utána, gondolják át, elemezzék, mi miért, és hogyan történt. Kutassák az okokat, bontsák fel a kulisszák vásznait, hogy mögöttük az igazság láthatóvá váljék. Könnyebb magunkat romantikus lobogással elragadtatni, mint csöndes, szívós elszántsággal, az értelem kínlódó mozdulataival megkeresni, összerakni az igaz történelmi képet, azt, amely minden időben helytálló.

Magyar Katalin

● Nézzük a televízióban a filmsorozatot, és egyszerre izgulunk, meg nevetünk. Ejha, de keménykötésű legény ez a Bors Máté! Mennyi bátorság, furfang és vakmerőség szorult belé... Ez aztán az igazi hamisítatlan kalandhős, akiről elhiszszük a legfantasztikusabb dolgokat is.

Hát akkor én most mondok Bors Mátéről egy olyan hihetetlent, amit mégis nyugodtan elhihettek, mert történelmi tény: Bors Máté eredetije élt, alakját egy igazi hősről formálta Fülöp János író.

Sok évvel ezelőtt maga az író mesélte, hogy egyszer megkérdezte az édesapját:

— Apa, te több hentesárugyárban dolgoztál. Nem ismerős neked ez a név: Mészáros Gábor?

Az író édesapja rábólintott, és mesélni kezdett egy hatalmas erejű, szőke, kék szemű legényről, aki pillekent emelte a fél marhákat, és öklének csapása pörölyös volt. Később is találkozott vele, 1919-ben, amikor Mészáros Gábor az I. Vörös Hadtest politikai biztosa volt...

Az író ekkor határozta el, hogy megírja Mészáros Gábor történetét, persze úgy, hogy közben szabadon hagyja szárnyalni írói fantáziáját.

A szőke, magas óriásból fekete, alacsony figurát gyúrt. Kicsit, erőset, mint a bors... És megírta Bors Mátét!

LEGENDA A SZŐKE ÓRIÁSRÓL

Mészáros Gábor igaz története korántsem olyan mulatságos, mint a filmbeli Bors Máté kalandjai. De valódi hősként volt bátor, furfangos és vakmerő — a haláláig...

Mészáros Gáborról egyetlen fénykép és életének néhány mozaikdarabkája maradt ránk. Azt sem tudjuk, hol született. Csak két évszámot ismerünk: 1896—1920... Huszonnégy évet élt, de száz élete volt.

Első világháború. Még felpántlikázva gördült ki a menetszázaddal a frontvonat, amely a fiatal húsipari munkást is vitte. A tél a Kárpátokban kemény és kegyetlen, még az óriásokat is megviseli. A tavasz Mészáros Gábort már a tomszki hadifogolytáborban érte, ahol életre szóló barátságot kötött egy másik magyarral. Ezt a magyart Kun Bélának hívták.

A tulai hadianyaggyárba vitték dolgozni. Taglóhoz és csontozókéshez szokott kezének furcsa volt ez az „aprómunka". Orosz munkások vették körül. Megtanulta a nyelvüket, és amikor titkon markába nyomták a mahorkát, az erős és csípős dohányt, a „csomagolópapírról" már el tudta olvasni a bolsevikok üzenetét... 1917. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom! Alig néhány héttel a forradalom után, a tulai hadifoglyok őt választották titkárukká...

1918 májusában, amikor a breszti béke után a németek bevonultak Ukrajnába, Mészáros Gábor illegális munkára jelentkezett, hiszen jól beszélt németül is, oroszul is. A megszállt Ukrajnában úgyszólván az ellenség orra előtt szervezte meg az illegális pártsejteket, s a veszéllyel mit sem törődve, beszélt a német katonáknak a proletárok forradalmáról, a forradalom igaz ügyéről.

Valaki „köpött". Elfogták. A haditörvényszék halálra ítélte. Háború volt, nem sokat teketóriáztak. A tárgyalásról egyenesen kivégezni vitték. Két katona kísérte. Mészáros körülnézett — egy pillanat műve volt az egész —, s hatalmas öklét ütésre emelte. Megszökött a halál elől, mint rövid életében még annyiszor. S a német vonalakon át visszaszökött Moszkvába, hogy újra munkára jelentkezzen...

Ekkor kelt szárnyra a legenda a szőke óriásról, akin nem fog sem a golyó, sem a halál.

Egy izgalmas jelenet a filmsorozatból: Zenthe Ferenc, Sztankay István és Tordy Géza

SZEKÉREN ÉS GYALOG MOSZKVÁBA

Soha nem pihent. Valami emberfeletti erő hajtotta, s mindig azt a feladatot vállalta — keresztül —, ami a legveszélyesebb volt: az ellenforradalmárok közé ment, aztán megint a megszállt Ukrajnába... Végre megérkezett a hír a magyarországi őszirózsás forradalomról. A hadifogoly magyar kommunisták első kis csoportjai 1918 novemberének elején útnak indultak — haza! Mészáros Gábor köztük volt...

Itthon is a különleges feladatok embere lett, s ő volt az, aki Pozsonyba utazott, hogy segítse a szlovákiai kommunistákat a proletárdiktatúra előkészítésében.

1919 februárjának közepén a KMP delegátusai elindultak, hogy Moszkvában részt vegyenek a Kommunista Internacionálé kongresszusán... „Az út ez idő tájt nem ígérkezett túlságosan könnyűnek. Két fronton keresztül vezetett Moszkva felé... A delegáció két tagja nem vállalta a kockázatot, és visszafordult, velem csak Mészáros Gábor, a későbbi mártír folytatta az utat — emlékezett vissza Rudas László. — Vasúti összeköttetés nem volt, s az út legnagyobb részét szekéren vagy gyalog kellett megtennünk..."

Tarnopolban Rudas Lászlót — mint „bolsevista ügynököt" — elfogták. Mészáros Gábor kiszabadította, s gyalog mentek Vinyicáig, ahová akkor vonult be a Vörös Hadsereg...

ÁRULÓK VANNAK KÖZTÜNK!

A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának hírére azonnal sietett haza. Ekkor már Lenin is ismerte, hallott a legendák szőke óriásáról. Itthon nagyon várták. Szervezte a tanácshatalmat védő Vörös Hadsereget, s az I. Vörös Had-

KI VOLT AZ IGAZI?

BORS MÁTÉ?

test politikai biztosa lett. Nem szívesen vett kezébe tollat, ő nem az íráshoz szokott. Mégis papírra vetette — hogy felfedje — a monarchia nevelte tisztek készülő árulását: „Vagy megtizedeljük az áruló tisztikart, vagy a diktatúra elveszett!"

Egyike volt azoknak, akik oly türelmetlenül sürgették a proletár parancsnokképző iskola felállítását, hogy mindenhol jó kezekbe kerüljön a Vörös Hadsereg vezetése. Ez az iskola valóban megnyílt, de már későn, július 22-én...

Elvégeztetett!

De Mészáros Gábor legendája folytatódott. Illegalitásba vonult. Többekkel együtt a nyílt utcán elfogták, s gyalog kísérték a főkapitányságra. Megvárta, amíg egy forgalmas útszakaszhoz értek, és — futásnak eredve — vakmerően elvegyült a járókelők tömegében.

Aztán Bécsbe ment, majd ismét hazaszökött, hogy szervezni kezdje Korvin Ottó kiszabadítását. Az egyik „láncszem" spicli volt, s ő újra rendőrkézre került. Vakmerősége és lélekjelenléte most sem hagyta cserben. Megszökött!

Bécs és Budapest között „ingázott", röpiratokkal megpakolva, pedig akkor már országos körözést adtak ki ellene... Bécsben beszélt az árulókról, spiclikről, provokátorokról, s megszületett a terv: a mozgalmat meg kell tisztítani! A különleges feladatok embere első szóra vállalkozott a feladat végrehajtására. S ismét útnak indult...

MEGFESZÍTETTE BIKANYAKÁT...

Külsejét megváltoztatta, s 1920 januárjában vonatra ült. A határon hetek óta készültségben várták. Elfogták, bilincsbe verték, s a királyhidai fogházba vitték, hogy este majd továbbszállítják Budapestre.

A zárkában ismét óriássá nőtt! Keserves erőlködéssel kiszabadította magát a bilincsből... Este hárman mentek érte. Amikor beléptek, Mészáros Gábor előreszegte a fejét, megfeszítette bikanyakát, s teljes erőből a tiszt gyomorszájának ugrott. Szemvillanás alatt kinn termett, s rájuk csapta a cella ajtaját.

Rohant kifelé. Csak elérje a határt! Az őrt leütötte, de az még utána tudott lőni... Ütést érzett a fején, a vér elöntötte, de nem állt meg! Emberfeletti erejéből telhetett csak ez. Két napig bujkált a határon, étlen, szomjan és vérezve. De hiába jutott át a Lajta-híd osztrák oldalára, a magyar csendőrök utánamentek, s a „kegyesen" szemet hunyó osztrákok orra előtt hurcolták vissza.

És vitték. A kelenföldi laktanyába. A Prónay-különítményesek karmai közé... Éjjel volt, amikor a négy kommunistát — köztük Mészáros Gábort — felvitték a pincéből a pofozóba. Még egy-két „simogatás", aztán dróttal egymáshoz kötözték őket, s autóra dobták gyötört testüket... Kettőt agyonlőttek, s úgy, kettőt pedig élve taszítottak az összekötő vasúti hídról a Dunába...

Mészáros Gábor volt az igazi Bors Máté!

Élt huszonnégy évet. Hősként és kommunistaként.

Somos Ágnes

Ez a fénykép maradt fenn Mészáros Gáborról, az igazi Bors Mátéról...

ZSIBONGÓ

KOCCANÁSOK

Hosszú sor araszolt az ABC pénztára előtt. A sorban egy hosszú hajú, copfos lány, mögötte egy terebélyes néni, s aztán a fiú.

A fiú unhatta a várakozást, 'tán tetszett is neki a lány, mert előrenyúlt és meghúzta a copfját. A lány hátrafordult, szólt volna, csak hát a néni mögé bújt fiút nem látta. Aztán a fiú megismételte a copfhúzást, a lány a fordulást, eredménytelenül. Harmadszorra azonban a lány résen volt, s amikor a fiú megérintette a haját, hirtelen megfordult... A fiú még gyorsabb volt, túlságosan is gyors, meg ugrott is; a kosarával levert két befőttes üveget. Az üvegek, ahogy az már ilyenkor lenni szokott, összetörtek.

A fiú nekiállt rendet rakni. A lány nevette és mintha még a nyelvét is ráöltötte volna.

– Na, megállj – mondta a fiú –, majd az utcán elkapom a hajad!

A lány meghallotta. Felnevetett. Letette a kosarát, aztán odalépett a fiúhoz – segíteni...

(Szente)

EGY KÉP – EGY MONDAT

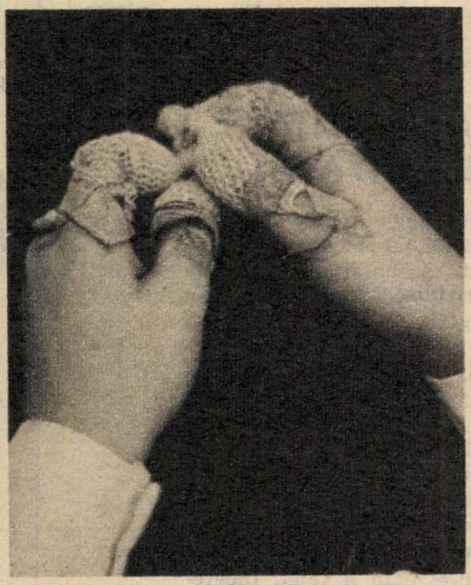

A kis ezermester – még tanuló korában...

A PAJTÁS TELEXE

A paksi városi tanács az idén a legtöbb pénzt a közoktatás fejlesztésére fordítja. Az idén megkezdik és két éven belül be is fejezik az új szakmunkásképző intézet és szakközépiskola építését. 1984-ben néhány gyermekintézményt felújítanak és korszerűsítenek. ● A Budapesti Közlekedési Vállalat 150 új, Tátra típusú villamost vásárolt, amelyeket az 1-es, a 12-es, a 28-as, a 37-es, a 41-es és az 56-os járatokon állít forgalomba. Várhatóan az ősszel a Bécsi út és a Lehel út között gyorsvillamost indítanak. ● Mesejáték-sorozat vetítését tervezi a Magyar Televízió. A sorozatot Vercors: A láperdő szelleme című alkotásának dramatizált változatával nyitják meg. A sorozatban szerepel többek között Kormos István nagy sikerű kötetének, a Pincérfrakk utcai cicák című mulatságos meseregényének zenés rajzfilmváltozata, Babits Mihály: Barackvirág című történetének tévéváltozata, s Tersánszky Józsi Jenő: Szamárverseny című burleszkmeséjének adaptációja. A láperdő szelleme című film forgatását már befejezték; a főszerepet Koltai Róbert és Papp Vera játssza.

AIR-COMP-16

Oczelle László és Kőmíves István, a Gyöngyös—domoszlói Állami Gazdaság számítástechnikai szakemberei az AIR—COMP—16 személyi számítógép kezelésére tanítják meg a környék felső tagozatos diákjait.

IZOMLECKÉZTETÉS (1.)

Sorozatunkban tanácsokat, ötleteket adunk a szabadidő eltöltéséhez.

A szabadtéri edzéseket kezdjétek kocogással. Könnyű iramban fussatok néhány percet, majd kiadós gimnasztikával (kar-, láb- és törzsgyakorlatokkal) melegítsetek a további futásra! Ügyeljetek a fokozatosságra! Természetesen a labda sem hiányozhat az edzésről. A „pettyest" rúgni, dobni vagy fejelni igazi gyönyörűség. A technika csiszolására kitűnő iskola a lábtenisz, amit kis helyen, egy-egy ellen vagy párosan játszhattok. A „tengózás" fejleszti a labdaérzéket, a rúgó- és fejelő technikát.

Az öltözködés mindig az időjáráshoz igazodjék!

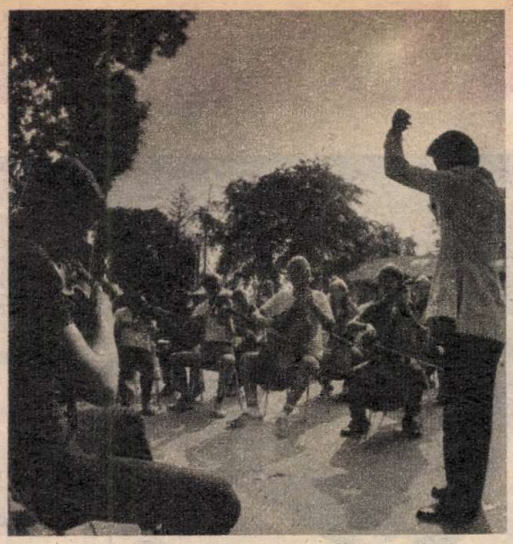

ÁLLAMI DÍJ — ZENÉSZEKNEK

Helsinkiből érkezett a hír: Szilvay Csaba és dr. Szilvay Géza, a tizenkét éve Finnországban dolgozó két magyar zenepedagógus munkásságáért Állami díjat kapott. A két magyar zenész vezette Helsinki Ifjúsági Vonósok hazánkban is jártak. Képünk a Balaton-parti próbán készült, vezényel: Szilvay Géza.

TUDOD-E?

150 éve, 1834. március 17-én született Gottlieb Daimler német gépészmérnök. 1883-ban W. Maybachhal együtt feltalálta a gépkocsik hajtására is alkalmas gyorsjáratú, izzófejes, belső égésű motort, amely a járműmotorok egyik alaptípusa lett. 1890-ben autógyárat alapított, amelyben 1900—1901-ben kezdték meg a „Mercedes", az első modern gépkocsik gyártását.

A budapesti Planetáriumban március 17-én 10 és 12 órakor a „Pillantás a végtelenbe" 14, 16 és 18 órakor „A Világegyetem hangja" 18-án 10 és 12 órakor a „Pillantás a végtelenbe", 14 16 és 18 órakor „Az UFO-k titka" 19-én 18 órakor a „Műsormúzeum", 20-án 16 órakor a „Pillantás a végtelenbe", 22-én 16 órakor a „Pillantás a végtelenbe", című programon vehetnek részt az érdeklődők.

4—7. osztályosoknak március 20-án 10 órakor, 22-én 10 és 14 órakor, 23-án 14 órakor, nyolcadikosoknak, elsős és másodikos gimnazistáknak, szakközépiskolásoknak és szakmunkástanulóknak március 20-án 14 órakor és 22-én 12 órakor tartanak előadást.

KAPCSOLÓK, GOMBOK, MUTATÓK

Ez a berendezés nem valamiféle tudományos kutatás elengedhetetlen segédeszköze, „csak" egy stúdiómagnó. A tizenhat sáv lehetővé teszi, hogy a rock- és poplemezek zenei anyagát a legjobb minőségben rögzítsék vele.

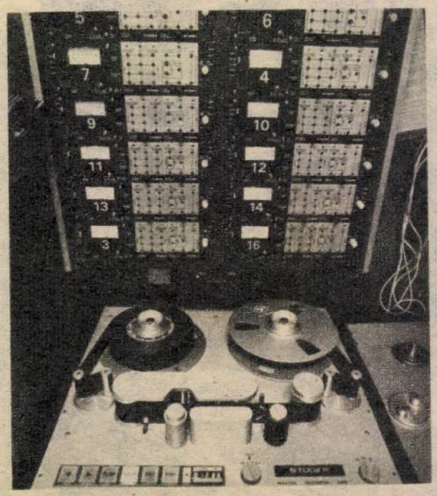

FIGYELD A KULCSOT!

(a 18. oldalon)

1 PERC ÚTAZ EXPRESS-SZEL

Novák Rudolf, az Express osztályvezető-helyettese:

— Történelmi várak című túránk két napot vesz igénybe. Útvonala: Budapest — Gyöngyös — Eger — Miskolc — Szerencs — Sárospatak — Regéc — Boldogkőváralja — Miskolc — Budapest. A programban gyöngyösi, egri, miskolci, sárospataki városnézés, valamint az egri, a szerencsi, a regéci és a boldogkőváraljai vár megtekintése, miskolci szállás és két ebéd szerepel.

ZSIBONGÓ

A KÁDÁRMESTER

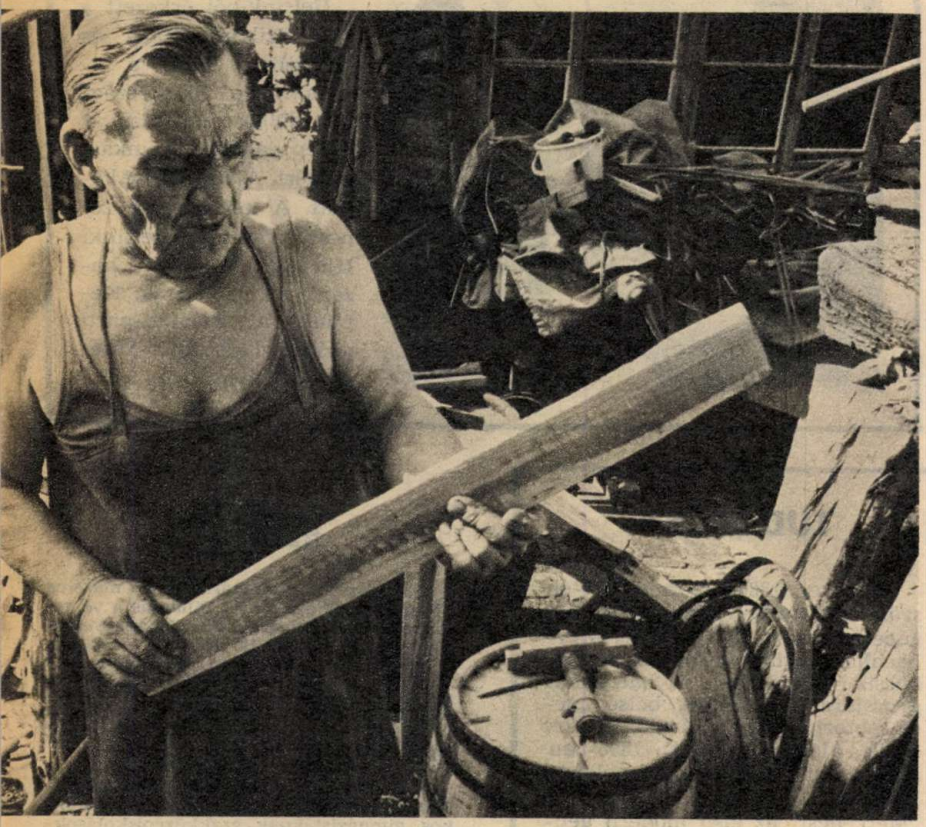

Nagy Mihály hetvenöt esztendős, alacsony termetű, mokány ember. Idős kora ellenére olyan ereje van, hogy még mindig a feje fölé tud emelni egy ötvenliteres, borral telt hordót.

— A dongahajlításhoz izom kell. S mert kicsi voltam, meg aztán a székkoptatóknak tartott vargáktól, a cipészektől jöttem a kádárok közé, bizonyítanom kellett, hogy egyikük-nél sem vagyok alábbvaló. Minden munkát elvállaltam, hogy erős legyek. Magam fűrészeltem, hasítottam, hordtam a műhelybe a fát.

1927-ben fejezte be második mesterségének inaséveit. S hamarosan még a nálánál magasabb emberek is „felnéztek" rá, távoli vidékekről is felkeresték.

A virtus nagy szerepet játszott az életében, olyan különleges munkákra sarkallta, amelyekre más nem

Vajon alkalmas-e dongának? Az a jó, ha görcsmentes a fa

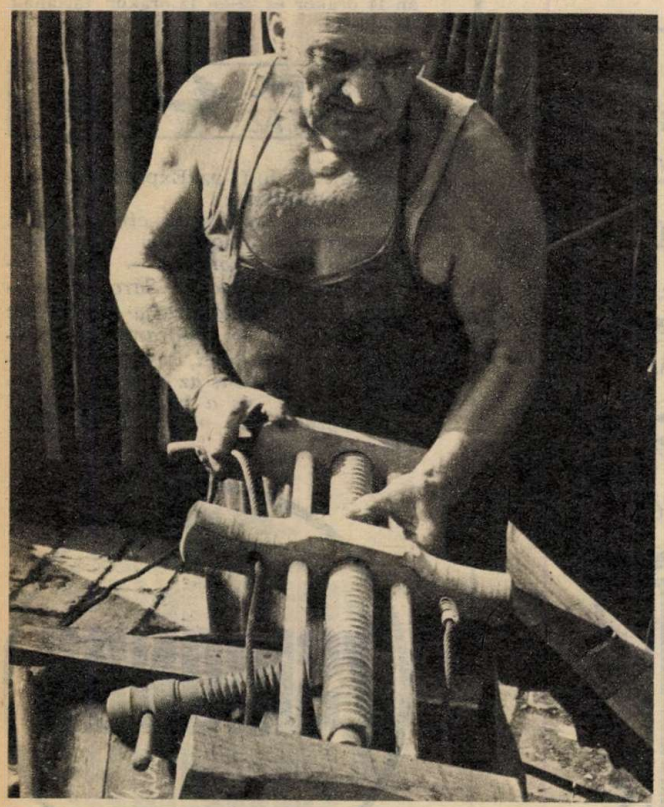

A tartós hordó titka a dongahajlítás tudománya

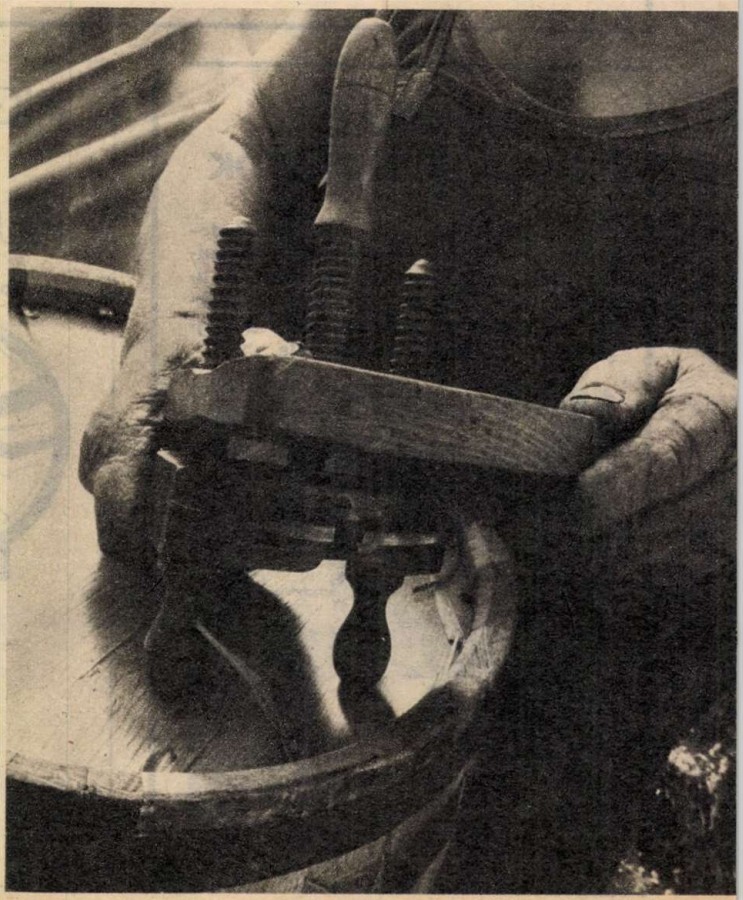

Egy csavarás, egy szorítás és máris hajlik a fa, formálódik a hordó

„Cégér". Elkészült és készülőben lévő mestermunkák

Ellenőrzés. A legfontosabb „műszer", a mester szeme most is pontos volt

vállalkozott. A legkisebb hordója három, a legnagyobb nyolcezer literes, de készített szőlőtaposó kádakat, túrótartó, káposztasavanyító dézsákat és modern fapapucsokat is. Hiszen a cipésztudományát kádárként sem felejtette el.

— Dolgoztam nyárfából, eperfából, de kedvencem a tölgy volt. Engedetlen fa, nehéz megmunkálni, de takaros, és tartós, olyan hordót lehet belőle készíteni, amelyik túléli az embert.

Nagy Mihály évek óta nyugdíjas. Mostanában többet tartózkodik a szobában, a konyhában, mint kint a műhelyben. Nagybeteg feleségét ápolja. Takarít, mos, főz, s hogy az asszony is tudjon mindarról, ami a világban történik, újságból olvas föl neki. A virtus azonban még mindig előveteti vele a faragószéket, a húzóvasat, a cúgnak nevezett dongaszorítót, mert nem tud ellenállni az emberek kérésének, akik ha valami szép munkát akarnak, vele dolgoztatnak.

Akkor örül csak igazán, ha vendégei gyerekekkel érkeznek. Ilyenkor kinyitja a műhelyajtót, megengedi nekik, hogy kézbe vegyék, kipróbálják a legféltettebb szerszámait is. Megmutatja, mi a különbség a fűrészelt és a hasított fa között... Mesél, mesél, mert abban reménykedik, hogy valamelyikük kedvet kap, és folytatja az ősi mesterséget.

Kapuja fölött nincs már cégtábla, de Makón és környékén még mindenki tudja, hol lakik a kádármester.

Faragó György

Fotó: Szalay Béla

Pánt kerül a dézsára, jöhet a káposzta

FÜRKÉSZŐ

ROVATVEZETŐ: MONTSKÓ ÉVA

Szovjet orvosbiologusok szerint az űrkutatásnak is hasznos lenne, ha sikerülne megfejteni a téli álmot alvó állatok szervezetében lezajló folyamatok titkát. Annyit sikerült már kimutatniuk, hogy ilyenkor egy hormonszerű vegyület termelődik a télen passziv állatokban, ez lassítja le anyagcseréjüket.

E különös életfolyamat mesterséges előidézésével például a maiaknál sokkal hosszabb időtartamú űrutazásokat is végezhetnének. Nem kellene nagy mennyiségű élelmet „magával cipelnie" az űrhajónak, s az űrhajósok is könnyebben elviselnék a hosszú űrutazást, nem fáradnának el és nem öregednének meg közben.

Moszkitónak nevezték el az angol rendőrség részére kifejlesztett mini helikoptert. Hatvan méter magasra tud felemelkedni és körülbelül 50 kilométer/óra sebességgel repül.

A mini helikopter nagy segítséget nyújthat a rendőröknek a forgalmi torlódások okainak felderitésében és a „dugók" megszüntetésében.

A zene nyugtató hatása a kórházakban is érvényesül! – állapitották meg kísérletező kedvű orvosok. Ha a beteg a műtét előtti altatáskor Mozart Kis éji zenéjét, a műtét utáni ébredéskor pedig Beethoven Örömódáját hallja, nem kell annyi nyugtatószert bevennie, mint egyébként. Ez azért is kedvező, mert a nyugtatóknak általában káros mellékhatásaik is vannak.

A műtőasztalon fejhallgatóval hallgatja a beteg a zenét.

Vörösebb szinű a Nap, mint ahogyan eddig gondoltuk – állapitották meg a buchumi egyetem csillagászai legújabb, századmilliméteres nyilású teleszkóppal végzett vizsgálataikkal. A Nap szinskálájának elemzéséből az is kiderült, hogy felületi hőmérséklete valószinüleg még nagyobb, és melegebbek a Naphoz hasonló csillagok is az eddig feltételezett hőmérsékletnél.

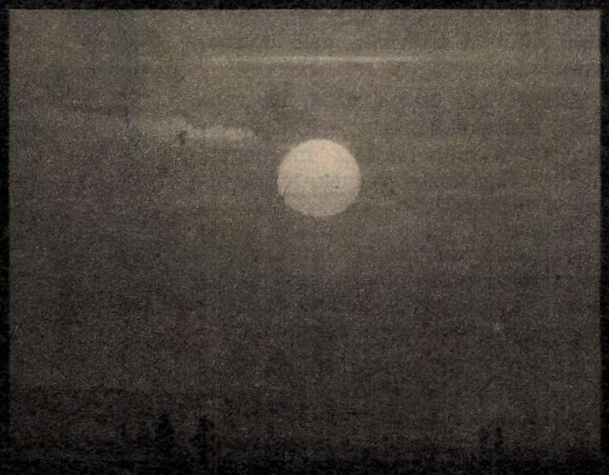

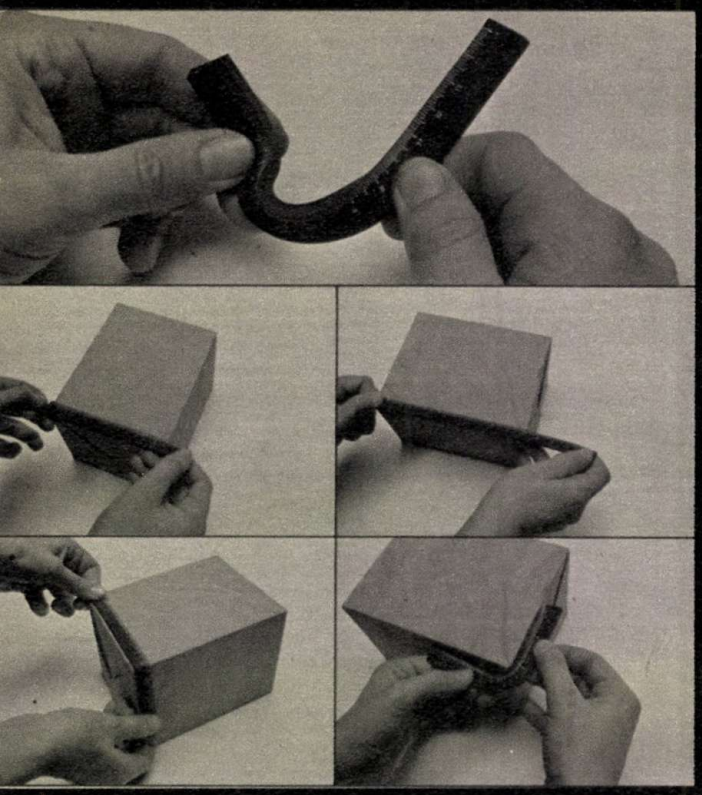

Rugalmas centimétert készített egy angol tervező. A természetes gyantából készült műanyag centiméter kiválóan alkalmas görbült vagy szögletes felületek mérésére. A mérőszalag hossza természetesen nem változik meg mérés közben, csak az alakja.

Az egyik franciaországi kórházban postagalambokat alkalmaznak a laboratóriumi vérminták szállítására. A parányi, néhány grammos csomagocskába tett vérmintát a galambok sokkal gyorsabban szállítják a mintegy 30 kilométerre levő laboratóriumba, mint az emberi „küldönc". A vérmintát narancssziny tasakba csomagolják, hogy messziről is felhívják a „kórházi galambokra" a figyelmet: nehogy valaki lelője, vagy csapdába ejtse őket.

Óriási, hálóból készült ketrecet építettek a müncheni állatkertben, hogy a madarak minél természetesebb körülmények között élhessenek. Tíz oszlop tartja a hat centiméter lyukbőségű hálót, amelyből a 6400 négyzetméter felületű tetőzet áll. Az építmény tömege 12 tonna.

Húsz madárfaj több, mint kétszáz képviselője él a hálósátorban, ahol a látogatók élethű körülmények között figyelhetik meg őket.

Veszélyben vannak a sünök! E hasznos kis rovarevő állatok tüskepáncélja remekül védi gazdájukat a támadó állatok ellen, az autók ellen azonban nem nyújt biztonságot. Különösen azért nem, mert a sünök megszokták, hogy vészhelyzetben mozdulatlanná merevedve meghúzódnak a tüskék alatt, így az autóútra tévedt állatkák nem szaladnak el, hanem tétlenül tűrik, hogy elgázolják őket.

Egy nyugatnémet felmérés szerint sajnálatosan csökken a sünök száma. Ebben annak is szerepe van, hogy a sünök olyan mezőgazdasági kártevőket fogyasztanak, amelyeket az ember méreggel pusztít. S a méreg felhalmozódik a rovarevő állatok szervezetében.

Várak. Omladozó falak,
amelyek mellett
kirándulás közben néha
úgy megyünk el,
hogy észre sem vesszük.
Pedig mi mindent láttak,
mi mindenről tudnak!
Ha nem is volt mindegyik
erössége a hazának,
többségük állta az ostromot.
Hőse, szinhelye volt nagy csatáknak,
bátor bajvivásoknak.
És védelmezője a gyengébbeknek,
az üldözötteknek

KITÖRÉS

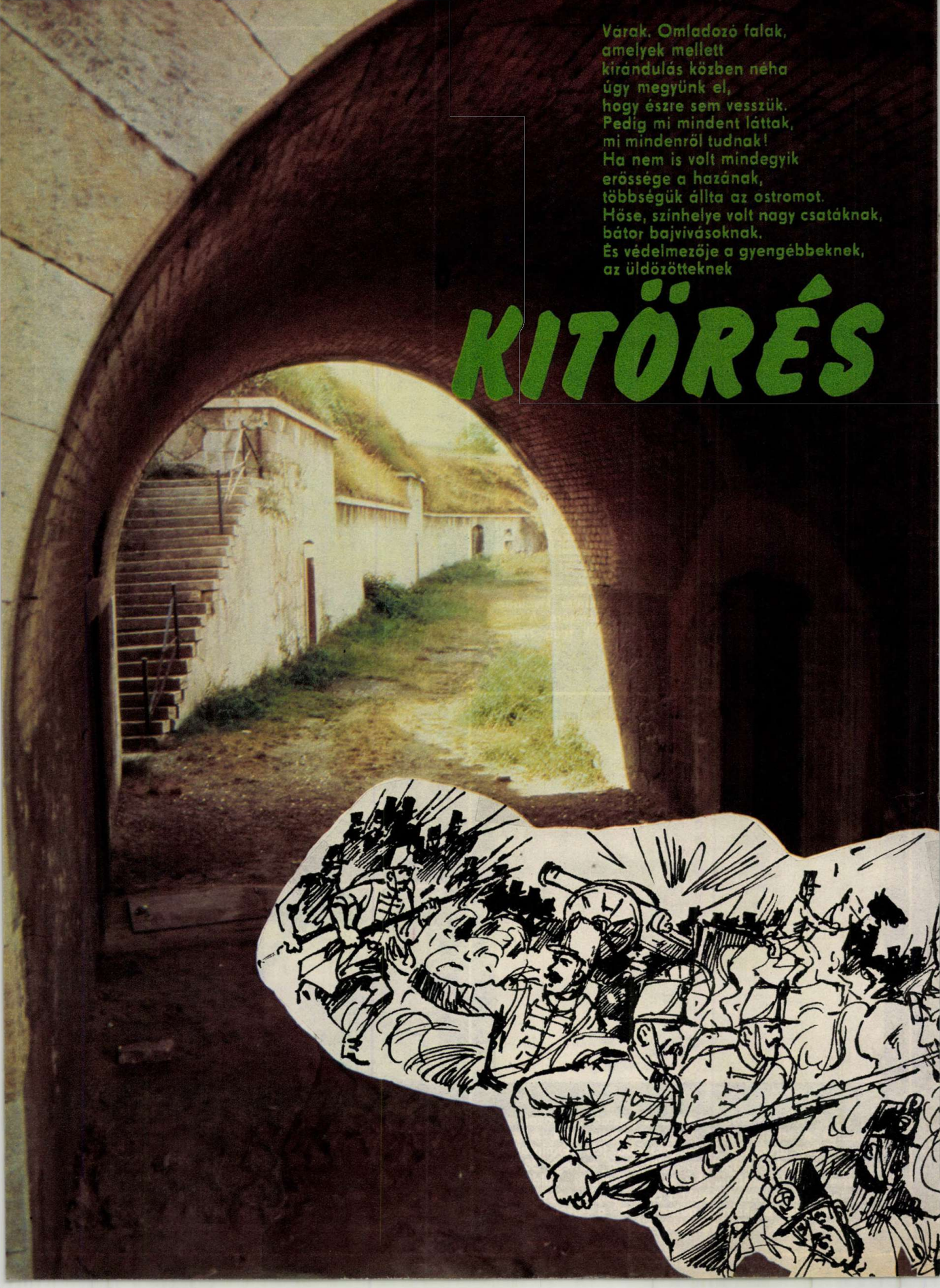

A komáromi várat az 1848-as szabadságharc előtt építették át igazi erődítménnyé. A „Nádorvonal" áttörhetetlen védőrendszernek bizonyult. 1849-ben a császár már százezer katonával ostromoltatta, de bevenni nem tudta. Július 25-e nem szerepel a történelemkönyvekben, pedig aranybetűs dátum. Erősítette a védők hitét, s hozzájárult, hogy Komárom a világosi fegyverletétel után még ötven napig a szabadság reménycsillaga maradjon.

*

A tábornok váratlanul megkérdezte:

— Birkózott ön már, ezredes úr?

Kosztolányi Mór meghökkenve nézett Klapka Györgyre.

— Hadapród koromban, a korneuburgi intézetben.

— Amikor az ellenfelét szorongatta, mire gondolt?

— Arra, hogy miképpen vághatnám könnyebben földhöz.

— Nekünk is ki kell tapogatnunk az ellenség gyöngéit.

Kosztolányi kissé gúnyosan mosolygott.

— Az a baj, hogy ők már ismerik a miénket. Tétlenségünket gyávasággal magyarázzák. Szemtelenül közelednek a várhoz.

Klapka intett az ezredesnek, hogy kövesse őt a térképasztalhoz.

— Aki szemtelen, az elbizakodott. Tudomásomra jutott, hogy Tatán, ahol sok élelmiszert halmoztak fel, alig őrzik a raktárakat. Meggyőződésem, hogy egy sikeres portya katonáink harci szellemét is erősítené.

— Nagy szükség lenne erre. A mozdulatlanság kikezdi a védők idegeit. A huszárok már olyasmit rebesgetnek, hogy a lovainkat esszük, s ha elfogynak, szélnek eresztjük a katonákat, mert a tisztikar árulásra készül.

— Megszervezne ön egy kitörést?

— Ha embereket és fegyvert kapok.

— Egy zászlóaljnyi gyalogságot, egy huszárszázadot és néhány ágyút adok ön mellé.

— Katonáimat magam szeretném összeválogatni, s ha lehet, elvinném a harminchetedik zászlóalj lobogóját, amelyre Perczel Juliska saját kezűleg hímezte: „Vívjatok, s ha kell, halni is tudjatok!".

— Amikor a kitörés tervét kidolgozza, vegye számításba a környék parasztjait is. Szeretnek és támogatnak bennünket.

Klapka most keresve sem találhatott volna alkalmasabb parancsnokot a tatai expedíció élére Kosztolányinál. Az ezredes a vakmerőség mintaképe volt. A hadászatban nem ismerte a hátra arcot, csak a „szapora léptekben előre!" vezényszót. Kedvenc mondása volt, hogy amíg az ember talpa alatt van egy tenyérnyi föld, addig semmi sincs veszve. Császári tisztiiskolát végzett, nagy jövőt jósoltak neki a vezérkarnál, de amikor kitört a szabadságharc, átlépett a honvédségbe, a nemzetőrség vezére lett. Nem köpönyegforgatásból, mint annyi tiszttársa, hanem azért, mert meggyőződése volt, hogy a katonának az utolsó leheletig a hazáját, népét kell szolgálnia. A Jellasics elleni csatába két testvérét is magával vitte, Pétert — aki a Magyarfalu melletti ütközetben súlyos sebet kapott — örökre elveszítette. Még ideje sem volt, hogy tisztességesen eltemettesse, meggyászolja, csapatával Komáromba, a vár őrzésére vezényelték. Ezredessé, osztályparancsnokká léptették elő...

Kosztolányi a tábornokkal egyetértésben úgy intézte a dolgokat, hogy a kitörés napján, 1849. július 25-ének hajnalán a Csillag-sánc védői rendezzenek csetepatét, próbálják odaterelni a császáriak figyelmét. A lövöldözés zűrzavarát kihasználva két csapattal csúszott át az ellenséges gyűrűn, az egyiket félrevezető akcióként Mocsa felé irányította, a másikkal pedig elindult Tata felé.

Az ezredes Tata határában egy ismerős parasztgazda tanyáján ütötte fel főhadiszállását. Enzsel főhadnagyot, az expedíció nyargoncát megbízta, hogy kémlelje ki az őrség létszámát, tartózkodási helyét, maga pedig leült a gazdával, hogy megbeszéljék, hány parasztot tudnak mozgósítani.

— Rám és két fiamra mindenképpen számíthat, azután az ő barátaikra, és azok barátaira. Leszünk vagy ötvenen — kacsintott János gazda cinkosan az ezredesre.

A nyargonc jó híreket hozott.

— Tatán alig vannak császáriak. Támadástól tartva lovasaikat Mocsára küldték. A parancsnok és néhány tiszt a fogadóban várja a híreket.

Kosztolányi elégedetten dörzsölgette a tenyerét.

— Nem kell sokáig várniuk. Remélem, a második cselünk is sikerülni fog. Egy csapat kaszát, kapát vivő legény nyáron senkinek sem feltűnő. János gazdáék betérnek a fogadóba, és verekedést provokálnak. Amíg velük bajlódnak, mi lefegyverezzük az őrséget.

A császáriak sem estek a fejük lágyára. A fogadónak még a falai is katonákkal voltak „kibélelve". Legalább száz penge ugrott ki hüvelyéből, amikor a parasztok átlépték a küszöböt. Suhogni kezdtek a kaszák is... A nyargonc azonnal jelentette Kosztolányinak a bajt.

— A gyalogság vegye körül a fogadót. A huszárok pedig mentsék ki barátainkat — parancsolta meg az ezredes.

— Mi lesz az élelmiszerekkel?

— Azt bízza rám és a tüzérekre!

Kosztolányi a magukkal hozott négy ágyút a raktárral szemben állította fel, de csöveit nem az épületre, hanem föléje irányította. Pokoli dörrenés rázta meg a környéket. Az őrök fegyvereiket eldobálva futottak, egyenesen az ezredes és tüzérei karjába. Életben maradásuk reményében a zsákolást, a társzekerek megrakását is vállalták. Egy őrnagy, három százados, egy hadnagy és vagy ötven katona személyében — akik a fogadóban estek fogságba — segítség is érkezett.

— Szereztünk tábori gyógyszertárt és postakocsit is — mondta elégedetten a nyargonc.

— Jó nap ez a mai — örvendezett az ezredes, s útnak indította a karaván. Akkor még maga sem gondolta, hogy milyen nagy fogás részese.

Klapka azonban mintha csak megérezte volna, személyesen vizsgálta át a várba érkező postakocsit. Az egyik vastag boriték feltörése után kezet nyújtott az ezredesnek.

— Az ennivalóval testünket, ezzel a levéllel a hitünket erősíti meg. A császár postáját hozta ide. A támadók becsaptak, nincsenek is annyian, ahogy híresztelik. Előkészítünk egy újabb kitörést. Ha sikerül megfutamítani őket, időt nyerünk! Ha nem... A várat az utolsó töltényig védeni fogjuk.

Faragó György

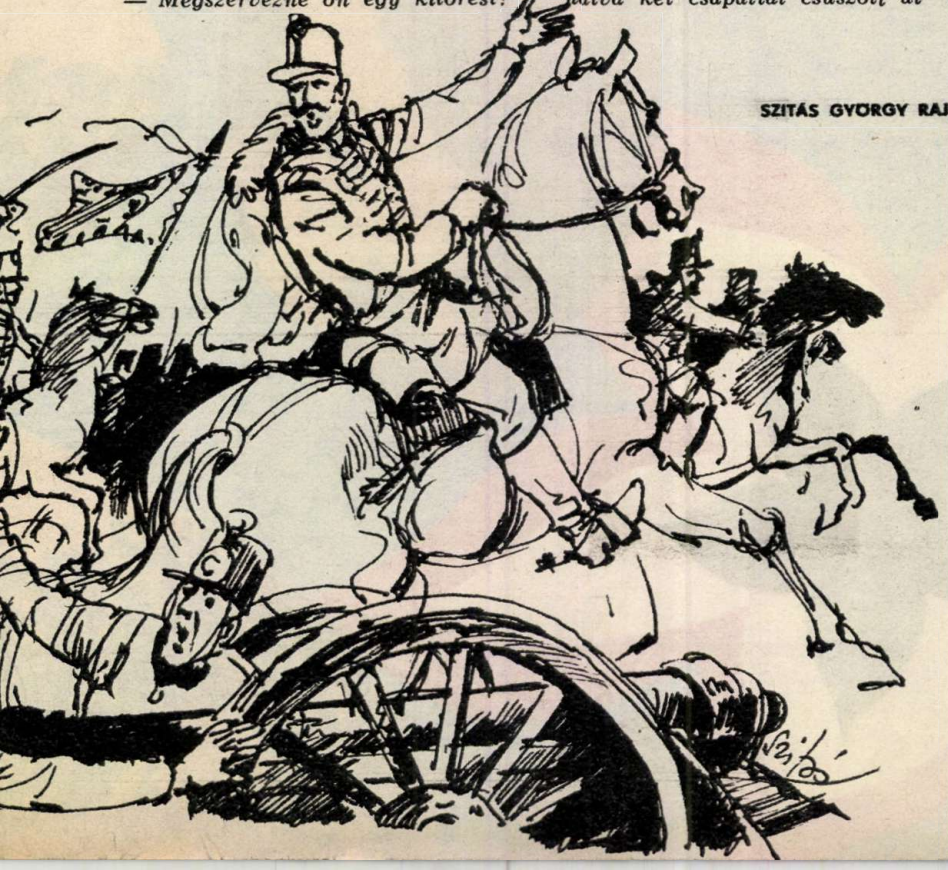

SZITÁS GYÖRGY RAJZA

TAVASZÜNNEPEK

Legújabb kori történelmünk három dicsőséges tavaszi dátuma. Népünk szabadságharcának, felemelkedésének legfontosabb állomásai. A szabadságharcosokra, a kommunista mozgalom hőseire, a felszabadító Vörös Hadsereg bátor katonáira emlékezünk most. Cselekvő hálával

1945
1848

	0	100	200	300	400
2	S	P	Ó	V	P
3	N	É	O	M	E
4	V–SZ	N	R	A	V
5	E	D	Z	I	L
7	I	N	J	S	K–R–I
8	N	A	N	K	N
11	Z	T	CS	M	I
13	I–N–R	O	A	SZ	L
15	I–E	Z	F–G	H	T
17	D	K–T	E	V	Á
18	J	P	R	T	R
19	Ö	É	V	K	V
20	R	O	B	Ő	J
22	A–É	C	S	D	Z
24	S	T	Ü	V	K
26	A	E	V	Ó	É
27	F	CS	Z	J–Z–D	B
28	A	G	GY	H	I–O–V
29	L	J–R–Z	E	V	V
30	Ó	O	B	Y	Ö
33	T	TY	Ö	Á	Z
34	L	K	A–E	K	T
35	N	A	M	I	L
38	N	N	J	T	M
40	Ö	I	F	E	G
41	É	O	Á	J	E
43	Ö	T	P	C	H
44	D	É	H	P–S	D
49	G	P	F	B	E–I
51	R	É	C	C	A
53	B	K	D	GY	G
54	E	E	M	V	H
56	Á	D	C	B	T
57	S	Á	Z–L	A	E
58	K	G	E	Z	U
59	I	S	R	V–T	Á
60	F	S	É	D	P
61	CS	Z	V	A	Y
66	F	A	C	N	O–Ö
67	A	É	T	H	N
69	É	G	O	M	I
72	P	B	E–D	O	L
75	Z	Y	L	GY	O
76	K–T	L	Á	I	TY
78	A	L	V	Z	K
80	H	Á	S	I	Ó
82	Ö	I	L	J	M
83	GY	ZS	Z	B	R
86	V	C	N	E–I–A	Z
88	R	K	S	P	É
90	J	A	E	CS	A
91	TY	SZ	J	T	D
94	N	K	G	J	K
96	A	M	U	F	M

ITT A KULCS!

Írtuk többször, figyeljétek a kulcsot! Most itt a kulcs: ez a furcsa táblázat. Nézzétek meg, ismerkedjetek vele, nem kell már sokáig várnotok, hogy használhassátok. Rövidesen elétek kerül a „zár" is, amelynek e kulcs a nyitja. Amely, ha felpattan, reméljük, nagyszerű eseményekhez nyit utat nektek. Ez természetesen rajtatok is – vagy elsősorban rajtatok – múlik. Ötletességeteken, kezdeményező készségeteken, lelkesedéseteken és azon is, mennyire veszitek komolyan a játékot, amelyre hív benneteket az úttörőszövetség. Tudjátok jól, kár is erre szót vesztegetni – játszani csak komolyan érdemes.

Nem véletlen az sem, hogy e heti Kedves ismerősünk: Farkas Bertalan űrhajós alezredes, a Magyar Népköztársaság hőse. Ő az egyik parancsnoka a nagy játéknak. A parancsnokság másik két tagja: Haraszti István, az úttörőszövetség titkára, és Surány Pál, aki a Tanácsköztársaság idején a Marx nevét viselő első magyar úttörőcsapat őrsvezetője volt.

Mi – de még a mai felnőttek döntő többsége is – csak a történelemkönyvből ismerjük a múlt e rövid, dicsőséges szakaszát, míg Pali bácsi úttörőként, a mi elődünkként, részese volt. Éppen hatvanöt éve ennek. Tudjátok ti is, hiszen ennek szellemében dolgozunk a mozgalmi év második szakaszának kezdete óta. Őrsök kutatták fel lakóhelyükön a tizenkilences vöröskatonákat, azokat a kommunistákat, ellenállókat, akik az illegalitás veszélyeit vállalva harcoltak meggyőződésükért az ellenforradalmi rendszer alatt. Közösségek vállaltak védnökséget a városukban, kerületükben, községükben levő egy-egy munkásmozgalmi emlékhely fölött. Alig van már felderítetlen részlete a sokszor aprónak látszó helyi eseményeknek, amelyekből e történelmi kor tablója összeáll.

De ehhez a munkához tartoznak a készülő csapatalkotmányok is. Úttörők kínálták fel segítőkészségüket a tanácsoknak, a népfrontnak az elmúlt hetekben. Kérdeztek és kérdeztek: maguk is keresték, hol a lehetőség az együttes munkára, hogyan legyenek a felnőtteknek társai az alkotásban. A tájékozódás ideje lassan lejár, a tettekre kerül a sor, még inkább, mint eddig. Olyan esemény következik – a riadó –, amely módot ad az összegezésre, és erőt, lendületet, önbizalmat a folytatáshoz.

KEDVES ISMERŐS

PAJTÁS

FARKAS BERTALAN

POP KLUB

VEZETI DÉVÉNYI TIBOR

„A LEHETETLEN KÉRDÉSEKRE AZONNAL VÁLASZOLUNK, DE A CSODÁKRA EGY-KÉT HETET VÁRNI KELL!"

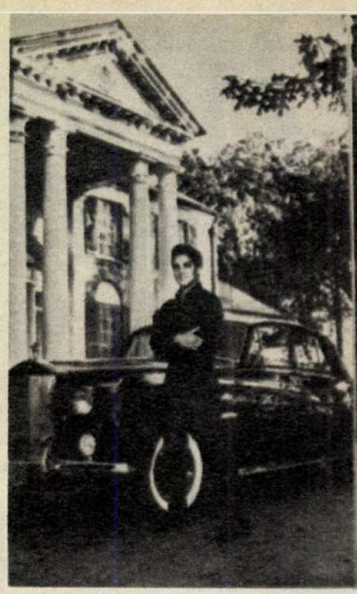

Elvis Presley a csúcson

A házasságkötés pillanata

Éva

Brigitta

Ilona

Még mindig rengeteg levélben érdeklődtök a feloszlott Edda Művekről. Részben megértem kíváncsiságotokat, nagyon népszerű zenekarról van szó. Viszont nem értem, hogy miért nem figyelitek az újságokat, a televíziót vagy hallgatjátok a rádiót. Az elmúlt hetekben megannyi információt megtudhattatok volna az Edda-fiúkról.

Simon Évának Miskolcon most összefoglalva szeretném közölni Pataki Attila nyilatkozatát, aki a zenekarvezető jogán tovább kívánja vinni az Edda nevet.

„A zenekar 1974-ben alakult Miskolcon, és itt is fejeztük be a közös zenélést 1983 decemberében, egy búcsúkoncerten. Nagyon sok mindent beszélnek rólunk, és próbálnak belemagyarázni a zenekar felbomlásába. Az igaz, hogy a vége felé egyre több zenei és emberi probléma jött elő, de nem haragszunk egymásra, és nem vereked-tünk a búcsúkoncert után, hiszen új utakon mindanynyian elindultunk. Ki ismert zenekarhoz szerződik, ki külföldre utazó együtteshez megy, én pedig új zenésztársakkal megalakítom ismét az Eddát. A bemutatkozást jövőre tervezzük, amikor már csillapodnak a nosztalgikus érzések a régi csapatom iránt, és teljesen új koncertprogrammal állunk ismét elétek — azok elé, akik még mindig bíznak az Edda névben."

Boján Brigitta Debrecen-

Az utolsó közös Edda kép

ből többet szeretne megtudni F. R. Davidról. Nos, a népszerű diszkóénekes csaknem harmincéves és a Szavak óta nem tud igazi nagy slágert énekelni. Pedig már megpróbált stílust is változtatni, de hiába minden, a slágergyártáshoz szerencse is kell. Sajnos, úgy tűnik, hogy a kedves hangú előadó az „egynótás" énekesek táborába lépett. Ezek a zenekarok és szólisták vannak a legtöbben. Csak néhány kiváltságosnak sikerül hosszú évek után megújhodnia és felkerülni az élvonalba. Azért ne keseredj el Brigitta, van számos példa arra is, hogy néhány év hallgatás után valaki ismét felkerül a legjobbak közé. Akiben van akaraterő és tehetség, az nem hagyja magát.

Elvis Presley például, amíg csak élt, sztár volt. Vajda Ilona Ballószögről Elvis halála, valamint felesége iránt érdeklődik. Január 8-án lett volna negyvenkilenc éves, de mint tudjuk, 1977. augusztus 16-án szívroham következtében elhunyt a rock and roll koronázatlan királya. Túlfűtött életet élt. Óriási sztár volt, és ezért el kellett viselnie az ezzel járó izgalmakat, a fárasztó magamutogatást. Szerencsétlen alkat volt, mivel nagyon hajlamos volt a hízásra. Mindent elkövetett, hogy lefogyjon. Sajnos, a steak és az édes fánk győzött. Pocakját az óriási csat, tokáját a magas gallér már nem tudta eltakarni. Ekkor hagyta el a felesége is, a hajdani gyönyörű fotómodell, Priscilla. Kislányuk a mamához került. Elvis fiatalon ismerkedett meg feleségével, és egy életen át őt szerette. Természetesen az énekes halála után kislányával együtt ő is részesült a hatalmas örökségből — a jogdíjakról nem is beszélve. Tehát minden ellenkező híresztelés ellenére nem kábítószertől halt meg, hanem azért, mert nagy testsúlyát és a terhelést nem bírta amúgy is gyenge szíve. Még mai napig is fáj nagyon sok rajongójának egészséges szíve a halhatatlan énekesért.

Többek kérésére közöljük egy fiatal, tehetséges rockegyüttes — az Első emelet — fényképét. A fiatal zenészek viszonylag nagyon hamar befutottak az élvonalba. Ami pedig a legnagyszerűbb szédületes karrierjükben, hogy szinte

F. R. David

egyidőben kedvelte meg a közönség és a szakemberek. Lemezfelvétel és rádiós szereplések fémjelzik útjukat. Élő példa lehet, hogy újítani fiatal zenészek is képesek. Egészen biztos vagyok benne, hogy ők még feljebb jutnak az első emeletnél!

Várom továbbra is tegező stílusban írt fényképes leveleiteket, és a sokakat érdeklő, jó kérdéseket.

A múlt heti poprejtvény megfejtése a Saragossa Band volt.

Az Első emelet együttes

DOLLY ROLL TURNÉ

A Dolly Roll együttes az Országos Rendező Irodával kötött szerződés alapján, az idén csak az ORI szervezésében lép fel az ország különböző helyein. Koncertsorozatuk három — egy tavaszi, egy nyári és egy őszi — műsorból áll. A tavaszit március 1-én kezdték, a zalaegerszegi sportcsarnokban, s eddig tíz településen szerepeltek. Március 16-án Jánoshalmán, 20-án Kiskörösön, 21-én Orosházán, 22-én Kecskeméten, 25-én Ajkán, 26-án Győrött, 27-én Egerben, 30-án Tatabányán, 31-én Pakson találkozhat a közönség a Dolly Rollal.

PETROVÁTZ ISTVÁN:

13 FŐ, 1 KUTYA ÉS EGY IGAZGATÓ

Petrovácz István hatodik ifjúsági regénye 1982-ben jelent meg és napok alatt elfogyott. A könyv alapján a Magyar Televízió ifjúsági osztálya tízrészes tévéfilmet készít. Lapunk hasábjain tíz folytatásban közöljük a könyv rövidített változatát.

A bonyodalmakat egy kisbaba okozta. Egy még meg sem született kisbaba, akinek júliusra esedékes jöttét Juci néni, az osztályfőnök március végén közölte az osztállyal.

Nem szemlesütve, pironkodva, dadogva, s nem is személytelenül, a tanári katedra magasáról, hanem a padlásunkon berendezett rajotthonban, ahol éppen a nyári táborozásról beszélgettek.

Juci néni és az osztály között őszinte, meghitt viszony alakult ki az alatt a csaknem három év alatt, amit jóban-rosszban együtt töltöttek. A tanárnő ötödik óta osztályfőnöke az osztálynak, s ő tanítja az irodalmat is. Ötödiktől. És a történelmet. Hatodiktól. Tanította a matematikát, amíg Gizi néni gyermekgondozási segélyen volt. Meg az éneket, amikor éppen nem volt énektanár. A kémiát majdnem másfél évig, míg kis híján fel nem robbantak egy kísérlet során. És Juci néni az iskolai takarékfelelős, valamint a kézimunka-szakkör vezetője. Továbbá rajvezető, könyvtáros és csapatpénztáros.

Ahogy ez a kisebb községekben, az egészen kis iskolákban lenni szokott.

Mondja is, ha már nagyon elege van az osztályból: én többet vagyok veletek, mint az anyátok!

S ahogy a jó családban nincs titok, Juci néni is mindenről tud, ami a gyerekeivel történik, viszont mindent meg is beszél velük, ami rájuk tartozik. Így került szóba az eljövendő kisbaba, még márciusban. Juci néni szűkebb családi köre után az osztály szerzett elsőnek tudomást róla.

Pontosabban a raj. A 7. osztály Tinódi Lantos Sebestyénről elnevezett fiúraja...

Csodálatosan szép tavaszi idő volt, a nap melegen sütött. A fiúk ezért is határoztak úgy délben, hogy a rajfoglalkozást nem az iskolában tartják, hanem az osztályfőnök háza padlásán.

A házat Juci néniék előző nyáron építették. A padlásteret úgy alakították ki, hogy idővel beépíthető legyen.

Addig is, amíg erre összegyűlik a pénz, Juci néni átengedte a padlást a gyerekeknek. Akik erre már előzőleg rászolgáltak, hiszen egész nyáron az építkezésnél segédkeztek.

A fiúk a rajotthont azon nyomban berendezték.

Még ötödikes korukban, amikor Juci néni egyéb elfoglaltsága mellett a községi honismereti kör, meg a Repülj páva! vezetője is volt, töménytelen mennyiségű kicsorbult korsót, lyukas fazekat, használaton kívüli rokkát, szövőszéket, szakadt subát gyűjtöttek össze. Amennyire lehetett, rendbe hozták, kifoltozták őket, dobozokba csomagolták, s az iskolában az úttörőszobában tárolták.

Amikor megkapták a padlást, átszállították a kincset érő gyűjteményt, s körberakták vele, teleaggatták a kakasülőt. Középre öreg böllérasztalt állítottak, mellé két lócát. Az asztal lapját lesikálták, a lócára rongyszőnyeget terítettek.

Télen a padlás hideg volt, ezért csak port törölgetni jártak fel. Ám amint a tavasz beköszöntött, sarkig tárták a felső szint ablakait.

Pontban három órakor Juci néni, aki a verandán, nyitott ablaknál dolgozatot javított, behajtotta az utolsó füzetet is, s elindult föl a falépcsőn.

Középen megállt, hogy kifújja magát.

— Menjetek csak! — engedte maga elé a fiúkat. — Én pihenek kicsit. Hiába, ketten nehezebbek vagyunk, mint ti egyedül.

— Hogy tetszett mondani? — fordult vissza a padlásról a vézna, sovány Salamon Emilke. — Miért lenne Juci néni ketten?

— Mert kisbabát várok! — világosította fel a tanárnő. — Elég nagy fiúk vagytok ahhoz, hogy észrevehettétek volna.

— Kisbabát? — A vörös hajú, pattanásos képű Jagelló eltátotta a száját. S úgy is felejtette.

— Igen, kisbabát. Ha igaz, július elejére.

— Ahhoz képest igazán... — A tagbaszakadt, szögletes mozgású Regős közelről alaposan szemügyre vette Juci nénit. — Még nem is lehet látni! — állapította meg nagy szakértelemmel.

— Mert mindennap találkozunk. Így nehezebb észrevenni másokon a változást — mondta a tanárnő. — Különben ismerjétek el, sokkal vastagabb vagyok, mint voltam.

— Juci néninek jól áll! Komolyan! — bizonygatta meggyőződéssel Salamon Emilke.

— Télen mindenki hízik pár kilót! — magyarázta széles mozdulatokkal a nyurga Kenyeres Pisti.

— Csakhogy én nem egyszerűen meghíztam a télen. Hamarosan nemcsak a ti pótanyátok leszek, hanem igazi anyuka! — nevetett egészségesen Juci néni.

— De azért Juci néni törődik velünk is? — törleszkedett az osztályfőnökhöz egy vigyori képű, kócos kislegény, Fülig Jimmi.

— Természetesen. Te jó ég! Csak nem vagytok máris féltékenyek?

— Á, hogy tetszik gondolni? — mondta minden különösebb meggyőződés nélkül Emilke. — Nagyon örülünk!

— El is várom, hogy örüljetek!

A kisbabának végül is mindenki örült, s ezt a legtöbben a maguk módján ki is mutatták. A Balogh ikrek, akik úgy hasonlítottak egymásra, mint két kis pulykatojás, megigazították a pokrócot a lóca sarkán, ahol Juci néninek helyet hagytak, a gigerli Kisfüllentő elegáns mozdulattal kirántotta mellénye zsebéből a fehér zsebkendőt, és letörölte az osztályfőnöke előtt az asztalt. A választékos modorú Kiss úrrr előbb köhintett egyet, majd meghajolva megkérdezte, ne hozzon-e fel egy pohár vizet, hátha ugye... Míg Csemege Benedek vigyorogva tapsolni kezdett.

— Majd felváltva dajkáljuk! — ajánlotta a szemüveges Pékovács, akinek öt húga volt, így nagy gyakorlatot szerezhetett a dajkálásban.

— Ugye be tetszik hozni az iskolába? Órára is?

— Ha fiú lesz, felvesszük a rajba. Tiszteletbeli tagnak. Ő lesz a trombitás.

Ezt egy elálló fülű, szőke fiú mondta, Gere. S amit Gere mond,

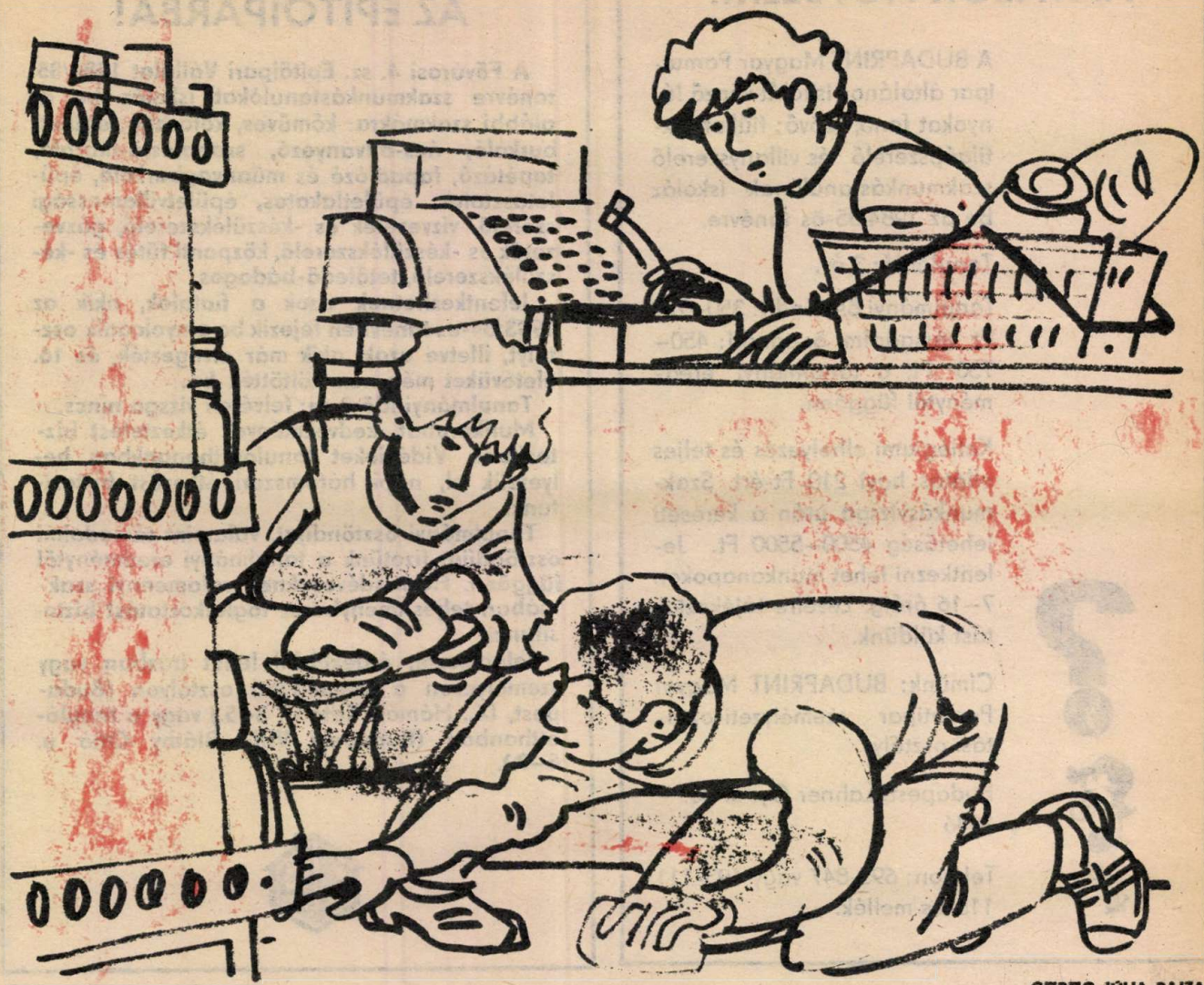

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

azon nevetni illik. Nevettek hát, a hasukat fogva, könnyezve.

A húszfilléres először Jagellónál esett le. A valóságban és képletesen is.

A valóságban a fő utcán nemrég nyílt önkiszolgáló boltban, ahol Jagelló Fülig Jimmivel szokásos napi bevásárlását intézte. Jagelló apja juhász, anyja a baromfineveldében dolgozik, s csak este jönnek haza a majorból a mikrobusszal, amikor az önkiszolgáló már rég bezárt. Így a bevásárlás Jagelló — azaz a Laci fiú dolga.

A fiú éppen fizetni akart a pénztárnál, amikor Fülig Jimmi, apja utáni becsületes nevén Milesz Gergely egészen véletlenül meglökte a karját, amitől Laci pénztárcája leesett, és a forintosok, kétforintosok, tíz-, húsz-, ötvenfilléresek szétgurultak a kövön. Jagelló az utolsó húszfillérest emelte fel, mélyen lehajolva, amikor a keze megállt a levegőben.

— De hiszen akkor lőttek az öregvisnyói indiántábornak! — nyögte ki elváltozott, síri hangon, miközben markából kicsúszott a pénzdarab.

— Már miért lőttek volna? — préselte be magát a polcok alá a húszfilléresért Fülig Jimmi.

— Mert Juci néni... — Jagelló nyelt egyet, azután még egyet, s csak a harmadik nyelésre fejezte be a mondatot: — éppen akkor várja a kisbabát.

— Na és? — porolta le a nadrágját Fülig Jimmi.

— Nem érted? — markolta meg barátja mellén a kardigánt Jagelló. — Juci néni nem jöhet velünk.

— Miért ne jöhetne?

— Mert kisbabát vár, felfogtad végre?

— Várhatja ott is. Nem mindegy neki, hol várja?

— Akkora hassal? — Jagelló mutatta, mekkorával. — És ha közben kórházba kell vinni? Nem jó!

— Mit mondott, mikorra várja?

— Júliusra. És mi június huszonnegyedikétől július hetedikéig leszünk táborban.

— Addig meg is érkezhet a kisbaba! Előfordulhat, hogy korábban jön...

— És ha megérkezik? Nem hozhatja magával. Egy olyan pici gyereket pelenkázni kell. Meg fürdetni. És szoptatni.

— Majd elfordulunk.

— Nem, nem jó. Juci néni semmiképpen nem jöhet velünk — vágott savanyú képet Jagelló.

— Bumm! Egy fővel kevesebb. Ha semmiképpen nem jöhet velünk — ismételte a végszót Fülig Jimmi.

— És ezt te mondod, aki az őszszel rábeszélted! Elfelejtetted, hogy nélküle bennünket sem engednek el?

Ettől már Fülig Jimmi is elgondolkozott. Olyannyira, hogy a bevásárló kosarat elfelejtette az ajtó mellé tenni.

A sarokról vitték vissza.

(Folytatjuk)

FIATALOK FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő és villanyszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be az 1984/85-ös tanévre.

Tanulóidő: 3 év.

Tanulmányi ösztöndíj: 350–750 Ft, társadalmi ösztöndíj: 450–750 Ft, a tanulmányi eredménytől függően.

Kollégiumi elhelyezés és teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 4500–5500 Ft. Jelentkezni lehet munkanapokon 7–16 óráig. Levélre tájékoztatást küldünk.

Címünk: BUDAPRINT Magyar Pamutipar személyzeti-oktatási osztály

Budapest, Lahner Gy. u. 30. – 1046

Telefon: 693-847 vagy 693-111 115-ös mellék.

GYERTEK AZ ÉPÍTŐIPARBA!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat 1984/85. tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra: kőműves, kőfaragó, épületburkoló, ács-állványozó, szobafestő-mázoló, tapétázó, fapadlózó és műanyagburkoló, épületasztalos, épületlakatos, épületvillamossági szerelő, vízvezeték és -készülékszerelő, gázvezeték és -készülékszerelő, központi fűtés és -készülékszerelő, tetőfedő-bádogos.

Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik az 1983/84-es tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték, és 16. életévüket még nem töltötték be.

Tanulmányi idő 3 év; felvételi vizsga nincs.

Munkaruhát, kedvezményes étkeztetést biztosítunk. Vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezést biztosítunk.

Tanulmányi ösztöndíjat, valamint társadalmi ösztöndíjat fizetünk a tanulmányi eredménytől függően. Harmadéveseknek valamennyi szakmában teljesítménybéres foglalkoztatást biztosítunk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet írásban vagy személyesen a személyzeti osztályon (Budapest, IX., Hámán Kató u. 3–5.) vagy a tanulóotthonban (Budapest VIII., Bláthy Ottó u. 6–8.).

FIGYELEM!

Az 1984—85-ös tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett

lányokat szövőnek; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő

szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft,
a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj,
ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj,
plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár 1135 Bp. XIII., Fáy u. 81—83.

PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

PÁLYAVÁLASZTÁSI TÁJÉKOZTATÓ

Vállalatunkhoz 1984. szeptemberétől az alábbi szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett fiúkat szakmunkástanulónak:

épületvillamossági szerelő, központi fűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületasztalos, építőgépszerelő, magasépítőipari ács-állványozó, szobafestő-mázoló (tapétázó), vízszigetelő, épületburkoló, kőműves, padlóburkoló, vasbetonkészítő, bádogos, autószerelő.

Vidékiek részére (az autószerelő szakma kivételével) kollégiumot és teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíjat az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően, 100–650 Ft-ig fizetünk. A III. évben teljesítménybérezési lehetőség biztosítva.

A kiemelt szakmák esetében (pl. kőműves, magasépítőipari ács-állványozó, vasbetonkészítő, vízszigetelő) 200 Ft ösztöndíj-kiegészítést fizet a vállalat, továbbá társadalmi ösztöndíj juttatására is lehetőség van.

A társadalmi ösztöndíj összege 300–1000 Ft-ig terjed, tanulmányi pótlék címén a 3, 4, 5-ös tanulók 30%, 40%, 50%-ot kapnak havonta.

Jelentkezés: írásban a vállalat személyzeti és oktatási osztályán: Budapest XXI., Kiss János altábornagy u. 19–21. — 1751: személyesen a szakoktatási csoportnál, Budapest XXI., II. Rákóczi Ferenc u. 197. Megközelíthető: a Boráros tértől gyorsvasúttal a végállomásig, onnan a 38/b jelű autóbusszal a 3. megálló.

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek TEXTILKIKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak.

E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ és -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK és FIÚKNAK, másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak FIÚKNAK.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160–600 Ft között mozog a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően.

A társadalmi ösztöndíj két részből áll. Alapösztöndíjból, mely havonta 450–500 Ft, és tanulmányi pótlékból, ami a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30–50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes vagy annál jobb tanulók kapnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes – színes képekkel tarkított – tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:

BUDAPRINT PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT

személyzeti és oktatási főosztályán,
Budapest III.,
Fényes Adolf u. 19–21. – 1036
Telefon: 687-834

JÓL JÁRSZ, HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 3200–6000 Ft között lehet!

Az 1984 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

Díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 5 Ft-ért napi háromszori étkezés.

Havonta 500 Ft szociális ösztöndíj,
320–720 Ft tanulmányi ösztöndíj.

VÁLASSZ gyáregységeink közül!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

- **Lőrinci gyára**
  1183 Budapest, Gyömrői út 85–91.
- **Újpesti Cérnagyár**
  1044 Budapest, Váci út 91.
- **Kaposvári gyár**
  7400 Kaposvár, Jutai u. 6.
- **Miskolci gyár**
  3527 Miskolc, József A. u. 21.
- **Váci gyár**
  2600 Vác, Vám u. 1.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA" megjelölésével várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk.

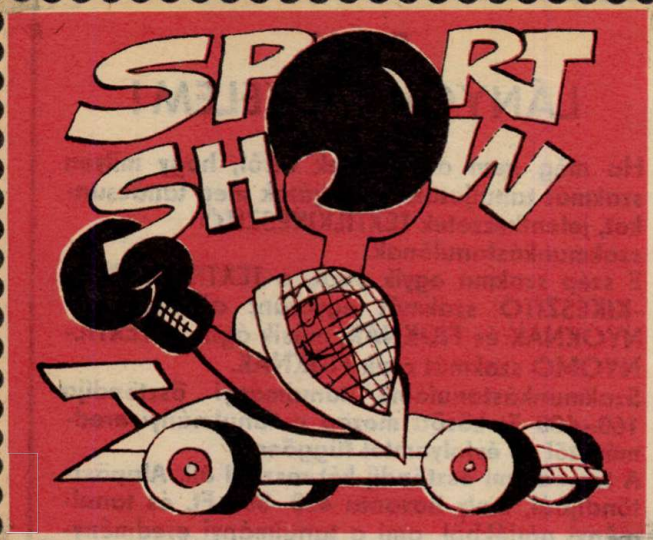

REJTÉLY

A kép akár a „Lehet egy kérdéssel több?" című társasjátékban is szerepelhetne. De mivel nem ott szerepel, eláruljuk, hogy a New York-i Verazzano hidat ábrázolja felülnézetben, amint éppen áthalad rajta a „New York marathon" mezőnye. Pontosabban annak egy apró töredéke. Mert ezeken a nagy futásokon általaban több tízezer ember áll rajthoz, természetesen miután lefizette a borsos nevezési díjat.

Mármost tudjuk, hogy a tengerentúlról viharos gyorsasággal átvettünk egy csomó hóbortos divatot. Ez az egészséges divat azonban valahogy lassabban terjed.

Rejtély . . .

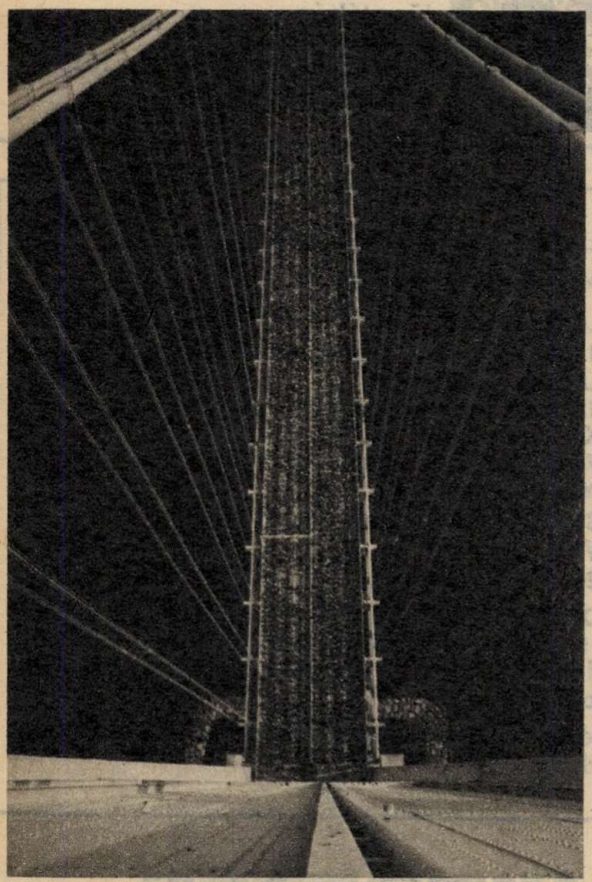

MÉG ILYET!...

Martina Navratilova a teniszsport királynője. Címeinek és rangjainak felsorolásához egy külön albumot kellene kiadni. Ezek után könnyű elképzelni, hogy mennyire megrázta őt is, meg a sportvilágot is egy közelmúltban történt esemény.

Martina Navratilova kikapott.

Legyőzője, a csehszlovák Mandlikova ennek ellenére a királynőnek kijáró tisztelettel nyilatkozott a mérkőzés után.

— Ilyen nincs! — mondta. — Navratilova minden bizonnyal törött karral játszott . . .

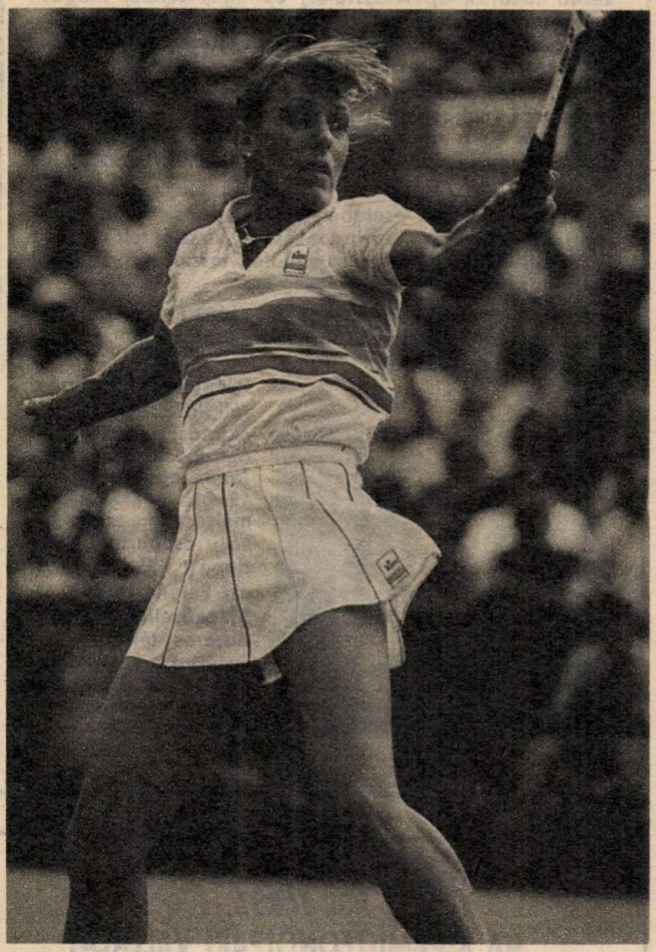

MINDEN VÍZBE MÁRTOTT TEST...

... gyorsabban és egészségesebben fejlődik. Napjainkban így lehetne módosítani Archimédesz sporttárs évezredes tételét. A kisdedek szemmel láthatóan remekül érzik magukat a víz alatt, úgy látszik, ők még nem felejtették el, hogy az élet a vízből vétetett.

És persze az sem közömbös, hogy az ő úszásoktatásukkal a későbbiekben sem kell majd túl sokat bíbelődni.

CIVAKODUNK?

A két hölgy látszólag kötöttfogású birkózásban méri össze az erejét. Ilyesmiről persze szó sincs. Cecil Hopp és Patti-Sue Palmer egy 3000 méteres verseny után került ebbe a sajátos helyzetbe. A civakodás e pillanatban eszükbe sem jut, éppen eleget civakodtak három kilométeren keresztül azon, hogy ki a gyorsabb. E pillanatban valószínűleg semmi sem jut az eszükbe.

Ha csak az nem, hogy vajon hová tűnhetett a stadionból a levegő?

KARMESTER EDZŐRUHÁBAN

A dolog egészen természetes, ha meggondoljuk, hogy a tizenegy tagú „zenekar" futballmezben rohangál a pályán. A karnagy urat Otto Rehhagelsnek hívják, és éppen a Werder Bremen (NSZK) csapatát vezényli a partvonal mellől.

A mozdulatokból és az arckifejezésből ítélve a mester elégedett a „brémai muzsikusokkal".

UTAZZ VELÜNK!

Ismét utazásra invitálja látogatóit az *Utazás '84* elnevezésű kiállítás, amelyet évről évre immár hagyományosan rendeznek meg; s immár hagyományos a helyszín is: *a BNV területe.*

A kiállítás neve — mint eddig minden évben — önmagában is siker. Hazánkban egyre többen szeretnek — szeretnének — utazni, s az effajta tájékoztatások azért sem lényegtelenek, mert az is kiderülhet: milyen kedvezményekkel tehető *olcsóbbá* az utazás.

Erről a diákok számára a legilletékesebb: az *Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda* ad tájékoztatást. Kinek jár, s milyen mértékben *vasúti* kedvezmény? Hol lehet olcsó *szállást* kapni és melyik közös *utazás* a legkifizetődőbb? — mindezt megtudhatják a látogatók az EXPRESS standjánál.

GYERE VELEM! — invitál majd március 16-tól a Pilisi Parkerdőgazdaság *Natours* Irodájának felirata, amely egyben *Gyermek Utazási Irodánk* ajánlata is lesz. A *Pajtás* és a Natours útikönyvíró közössége az Utazás '84-en találkozhat először *„élőben"* egymással és a Gyermek Utazási Iroda vezetőjével, *Máthé Kingával.* Akit az útikönyvírás mellett más is érdekel, megtudhatja a Natours terveit. Így például azt, hogy bobpályát alakítanak ki a Szabadság-hegy oldalában...

S hogy ne maradjon igazi sport nélkül a kiállítás, arról is gondoskodnak a szervezők. A nyitás napján, március 16-án *Tanuld az egészséget!* címmel tartanak — gyakorlatokkal egybekötött — bemutatót. Március 21-én pedig *gyermeknap* lesz a vásár területén: lesz futóverseny, birkózás, sportteszt, egészségutca és erőfelmérés — neves sportolókkal. A győzteseket díjak és egészségvédő üdítők várják a „célban".

FIATALOK, VÁRUNK BENNETEKET!

A Lőrinci Textilipari Vállalat az 1984/85-ös tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat: **nemszőtt kelmegyártó, fiúkat: textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.** Felvételi vizsga nincs! Tanulmányi idő 3 év.
ÖSZTÖNDÍJ: 650,– Ft, valamint a tanulmányi eredménytől függően 150,– Ft, 200,– Ft, 250,– Ft tanulmányi pótlék havonta.

JUTTATÁSOK:

– Kollégiumi elhelyezést minden vidéki tanulónak biztosítunk teljes ellátással, munkaszüneti napokon is.

– Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a vállalat, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosít.

– Évente két alkalommal kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből.

– III. éves tanulóinkat teljesítménybérben foglalkoztatjuk, jövedelmük a teljesítményük szerint kerül elszámolásra.

Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk, iskolák részére csoportosan is.

Cím: Lőrinci Textilipari Vállalat személyzeti osztály,
Budapest XVIII., Reviczky Gyula u. 9/11.
Telefon: 274-619.

LŐRINCI TEXTILIPARI VÁLLALAT BUDAPEST

BUDAPESTI
VIDÁMPARK
NYITVA MINDEN NAP 10-20 ÓRÁIG

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1983—84-es tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő: 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybért fizetünk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink: a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.
Jelentkezés levélben „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.
Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszman A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. — 1502

PATEX

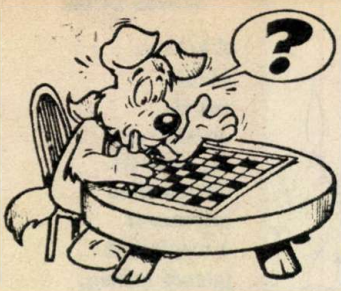

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be! Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: március 26. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397). A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

DOBÓKOCKÁK. Tíz kocka, és mindegyiken más-más mennyiségű pont látszik. Van azonban két olyan kocka, amelyiknek azonos a látható pontszáma. Melyek azok?

NYERTESEK

A 6. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Polgár Adrienn, Bp. XI.; Gödér Adrienn, Bp. XVI.; Gere Viola, Nyírmeggyes; Paprika Erika, Kiskunhalas; Terhes Marianna, Szeged-Kiskundorozsma; Szanyi Beatrix, Gyöngyös; Gyetvai Zoltán, Várpalota; Kovács Gábor, Nyírtelek; Takács Dóra, Miskolc; Deli Tünde, Mezőhegyes; Annus Anikó, Pannonhalma; Soltra Csilla, Jákó; Könyves Erika, Oroszlány; Gergő Gábor, Tác; Hillier Balázs, Leninváros; Harangozó Anita, Kalocsa; Berta Gábor, Szeged; Varga Mónika, Kiskunfélegyháza; Sinka Tünde, Pécs; Duviczki Mária, Pilisszentkereszt.

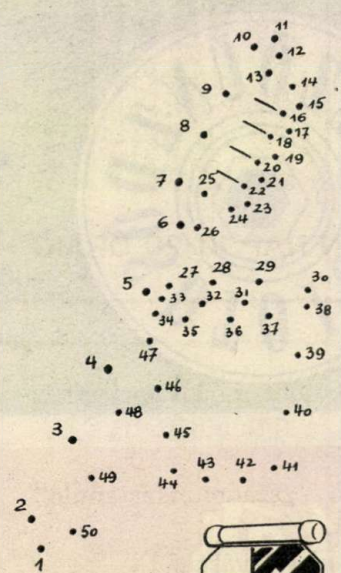

HERKULES keres valamit. Ha a számokat összekötöd, megtudod, hogy mit akar kézbe venni.

BETŰREJTVÉNY

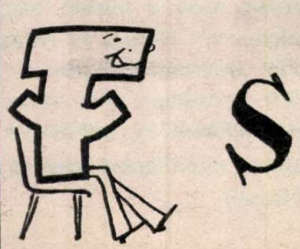

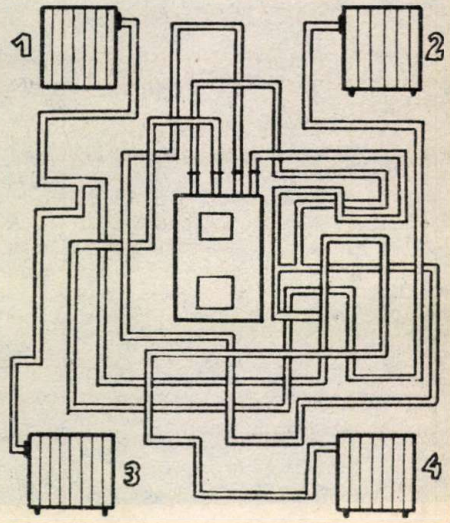

RADIÁTOROK. A négy radiátor közül vajon melyiket tudja felmelegíteni a középen levő kazán?

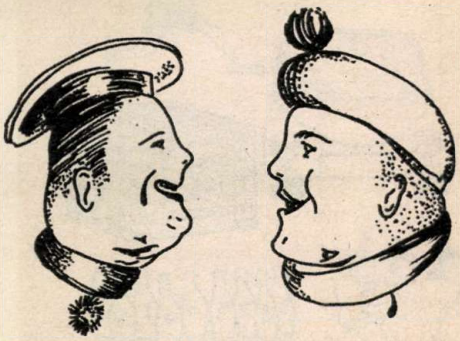

KETTEN BESZÉLGETNEK. Úgy is mondhatnánk, hogy jó hangulatban csevegnek. De kikről? Társaikról? Hol vannak?

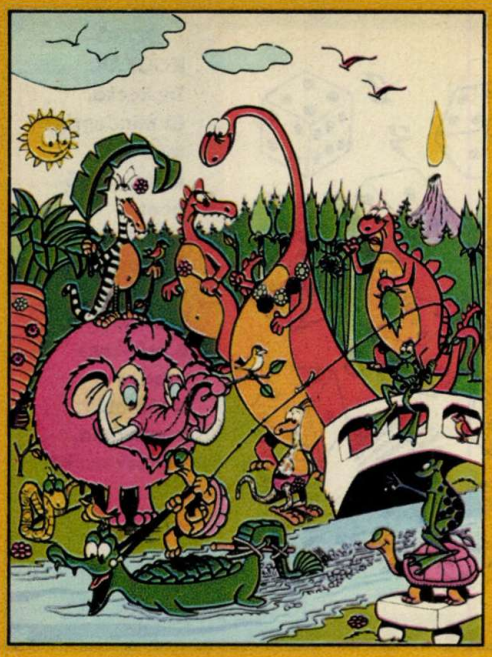

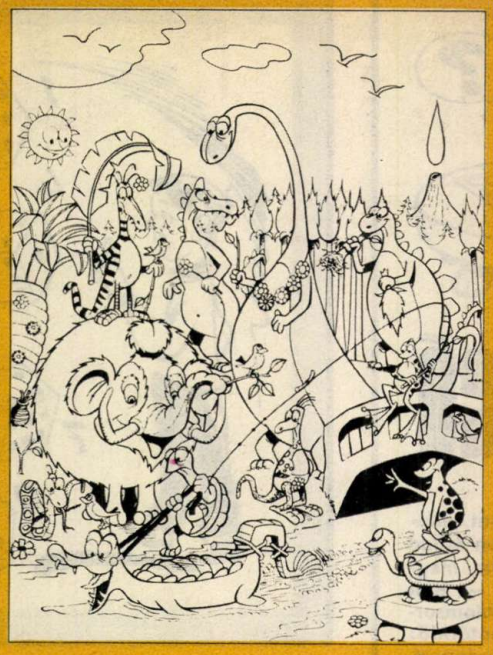

SZÍNES JÁTÉK.

A két rajz között sok kis eltérés van. De mennyi? Könnyebben juthatsz el a megfejtést jelentő számig, ha színes ceruzával vagy filctollal kiszínezed a kontúrrajzot... (így, állandó összehasonlítás mellett, könnyebb a dolgod, még akkor is, ha tetszés szerint színezed a rajzot).

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI FELADATOK IV.

1. Milyen gyártmányú a magyarországi középiskolákban megtalálható HT 1080 Z típusú számítógép? 1: japán; 2: magyar; x: angol.

2. Mi a printer? 1: a számítógép perifériás nyomtatóegysége; 2: a számítógép bemeneti egysége; x: a bemenő adatok tárolóegysége.

3. Hol a hiba ebben a BASIC-programban? 10 IMPUT A, B. 20LET K = 2×(A+B): PRINT K. 30 GOTO 30

1: 10 sorban; 2: 20 sorban; x: 30 sorban

A feladatok megfejtése a lap megjelenésétől számított három héten belül beküldhetők az alábbi címre: Fővárosi Pedagógiai Intézet. Mikroszámítógépes Laboratórium, dr. Appel György, Budapest, VIII., Baross u. 71. A borítékra írjátok rá: PAJTÁS. A helyes megfejtést beküldők között jutalmat sorsolunk ki.

A III. forduló megoldása: 2, x, 1, 1. Nyertesek: Karsa Tímea és Török Éva, Kaba.

NÉPI BÖLCSESSÉG. Ha az ábra betűit meghatározott sorrendben összeolvasod, egy közmondást kapsz eredményül. Hogy szól ez a közmondás?

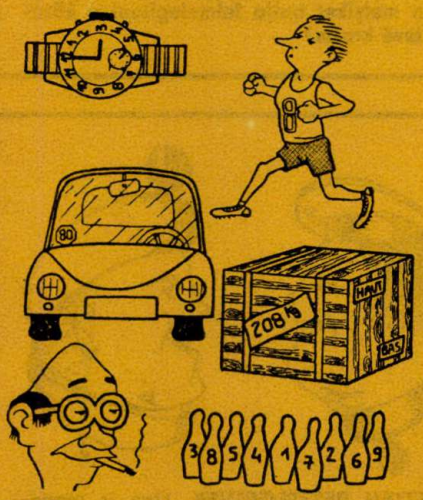

Melyik az a jel, amelyik a két embert és a tárgyakat összeköti?

Poszterjáték

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

KASTANKA

CSEHOV ELBESZÉLÉSE NYOMÁN
ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR,
RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

7

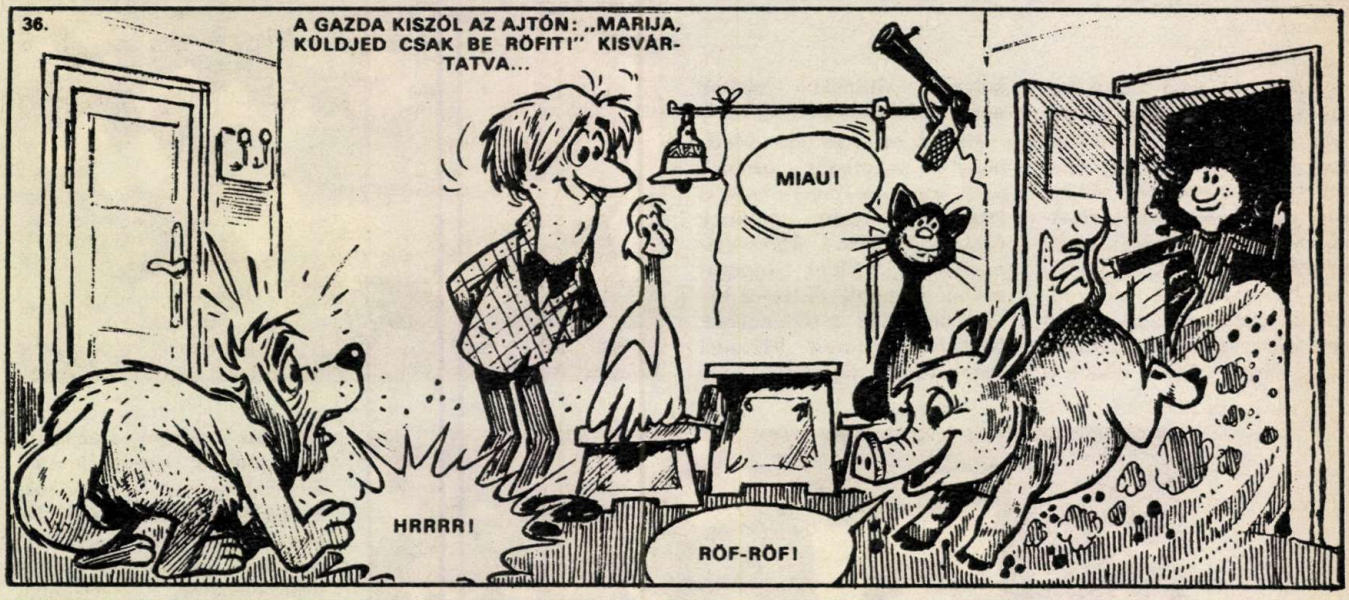

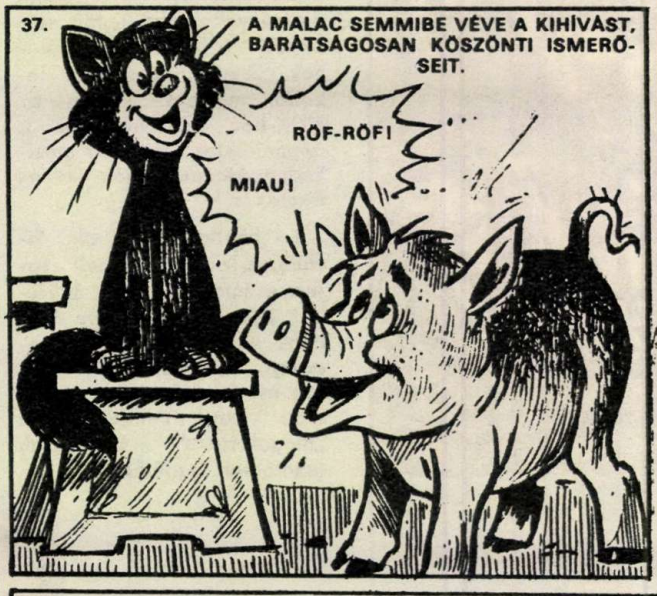

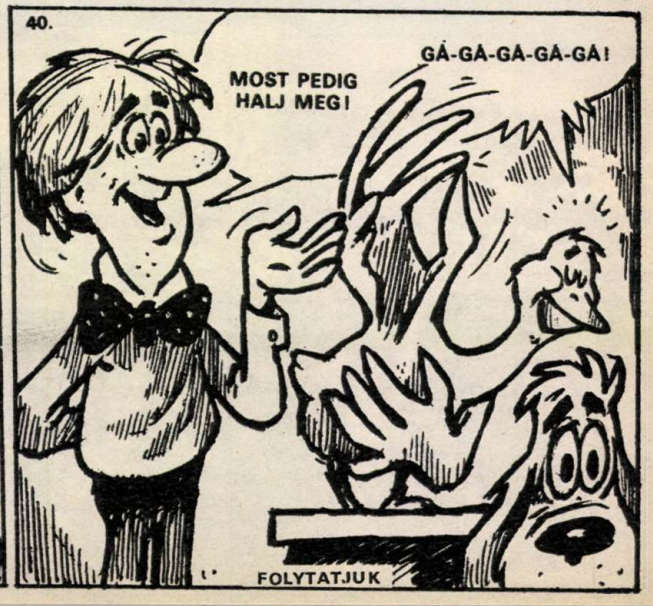

NÉMA KATONÁK

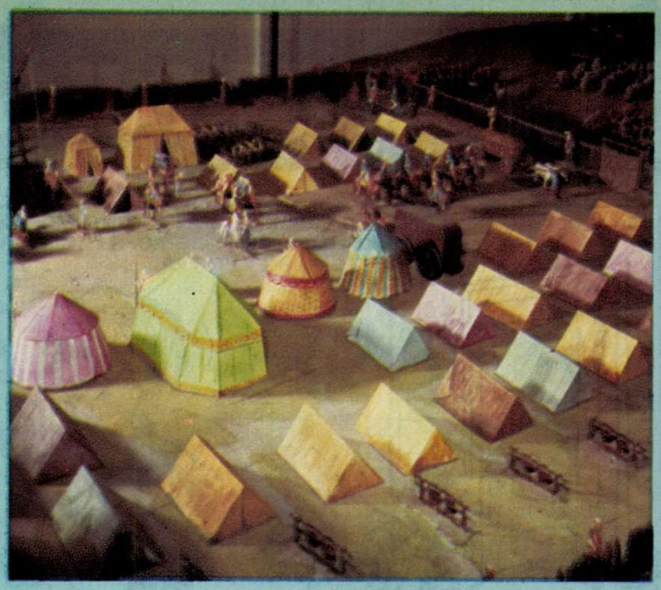

A katonák nem tudtak beszélni. Így tehát nem is panaszolhatták el nagy bánatukat, mármint azt, hogy évek óta ülnek lovaikon, sehogy sem akar befejeződni Szigetvár ostroma, Bécs védői mindhiába várják II. Szulejmán janicsárjainak támadását, és persze az első vagy a második világháború sem ért még véget. Csak állnak a katonák, vitrinekbe zártan, egy mozdulatba merevedve.

Hiába, ez a sorsuk. Merthogy ők önkatonák, akiknek pont ez a mozdulatlanság a feladatuk. Azért öntötték őket, hogy színes, korhű jelmezeikben, a fából, hungarocellből faragott díszletek között meséljék a történelmet. A Weimari Városi Múzeum tizenhétezer figurából álló kiállítási anyagát szemlélve, régi játékok, gyermekkorunk ólomkatonáinak, ágyúinak, tankjainak emléke dereng fel bennünk. A Hadtörténeti Múzeumban látható életképek, csatajelenetek, történelmi események „ónba öntött szereplői" azonban nem játékok. Szemléltetőeszközök inkább, melyeknek öntése az NDK-ban például már a népművészet rangjára emelkedett. Használhatják őket az iskolák is.

Ezt kaphatjuk mi, mint kívülállók, de mit kapnak vajon e fura kedvtelés művelői? Dobozba zárt vagy díszletek közé állított hadseregeken, figurákon túl, alaposan megismerik a történelmet, mert minden vitrin „megalkotása" kutatással, tanulással kezdődik.